

REFERAT Miljø- og Trafikudvalget 2022-25 d. 07-02-2022

Mødedato Mandag d. 07. februar 2022 kl. 18:30

Mødested Udvalgsværelse 1

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Delebiler på Frederiksberg.....	4
Evaluering af debilsprojekt i Svømmehalskvarteret.....	6
Cykelsti på Vodroffsvej - resultat af borgerdialog.....	10
Høringssvar - Udviklingsplan for Solbjerg Parkkirkegård.....	14
Region Hovedstadens udkast til offentlig indsats i 2022 og kommende år på jordforureningsområde	17
Fælles henvendelse til miljøministeren om særskilte midler til grundvandsbeskyttelse i hovedstadsc	20
Disponering af midler til forbedring af cykelparkeringsforhold 2022.....	23
Disponering af 2022 midler til indsatser i Spildevandsplan 2019-2031.....	26
Forsøgsordning om lokale hastighedsgrænser.....	28
Orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022.....	30
Anlægsbevilling til bynatur og biodiversitet 2022.....	33
1. revision af skybrudspakke 2022.....	40

Punkt 31: Meddelelser

00.22.04-P35-11-21

Sagsfremstilling

a. Bod i forbindelse med indkøb af el-komprimatorbiler

I forbindelse med kommunens aftale om indkøb af el-komprimatorbiler tilbage i 2019 er 7 biler (ud af 9) leveret for sent og i henhold til kontrakten derfor pålagt dagbod.

Leverandøren har overfor Frederiksberg Kommune redegjort for udefrakommende faktorer, der har bidraget til yderligere til forsinkelsen, bl.a. batterileverandørens konkurs og COVID-19 pandemien, som har medført, at flere led i produktionskæden i perioder har været lukket ned.

Leverandøren har i stort omfang bistået Frederiksberg Renovation med at holde den eksisterende bilflåde i drift i den periode, hvor Frederiksberg Renovation køretøjsmæssigt har været berørt af den indtrufne forsinkelse.

Ud fra de rent kontraktuelle bestemmelser er boden for den forsinkede levering opgjort til 3.264.000 kr.

Ud fra hensyntagen til ovennævnte udefrakommende faktorer, samt leverandøren indsats for at holde Frederiksberg Renovation kørende, er forvaltningen blevet enige med leverandøren om en bod på 2.500.000 kr.

Bodsopgørelsen er godkendt i direktionen, og boden modregnes i fakturaen for den sidste bil.

De nævnte 7 komprimatorbiler samt yderligere 6 biler forventes leveret inden medio marts.

b. Indstilling til KL's klimapris

KL har stiftet en klimapris, som uddeles første gang i forbindelse med Kommunalpolitisk Top-møde 2022.

Prismodtageren er den kommune, som har udviklet den mest innovative og bæredygtige klimaløsning og udvælges efter indstillinger fra kommunerne.

Frederiksberg Kommune vil i den forbindelse indstille projektet om ladegaranti for elbiler, som er en del af kommunens strategi for at blive Danmarks Elbilby nr. 1.

Punkt 32: Delebiler på Frederiksberg

05.09.00-G01-2-22

Resume

På Frederiksberg er der de seneste år sket en stigning i interesse for by- og delebilsløsninger. Det betyder blandt andet, at de politisk besluttede ramme for almindelige faste stampladser til delebil er opbrugt. For at sikre at Frederiksberg fortsat understøtter udviklingen mod øget brug af delemobilitet anbefales det, at rammen udvides til 120 pladser plus de eksisterende 15 pladser til el-delebiler.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog, at rammen for antal bilparkeringspladser, som kan omdannes til almindelige faste stampladser til debiler udvides med 60, så rammen i alt giver mulighed for 120 faste stampladser til debiler, plus 15 til el-debiler.

Indstilling

By- Kultur- og Miljøområdet indstiller,

- at rammen for antal bilparkeringspladser, som kan omdannes til almindelige faste stampladser til debiler udvides med 60, så rammen i alt giver mulighed for 120 faste stampladser til debiler, plus 15 til el-debiler.

Sagsfremstilling

Frederiksberg Kommune arbejder med at fremme debiler, som en del af omstillingen til grøn transport og reduktion af biler i byen. Arbejdet med debiler vil desuden indgå i den kommende mobilitetspolitik, som skal samle og sætte retning for arbejdet med de forskellige transportformer, trafikplanlægning, trafikafvikling og oplevelsen af byen og dens rum. Mobilitetspolitikken forventes at blive forelagt politisk i indeværende år.

I Frederiksberg Kommune kan operatører af by- og delebilskoncepter søge om godkendelse til at operere i kommunen med dertilhørende mulighed for at søge særlig parkeringslicens samt reserverede bilparkeringspladser til debiler med fast stamplads. I denne sag præsenteres udvalget for en status på by- og delebilskoncepter i Frederiksberg Kommune samt forslag til beslutning om at øge rammen for faste stampladser til debiler. Som bilag til sagen findes en kort beskrivelse af delebilskoncepterne - debiler med fast stamplads og bybiler uden fast stamplads.

Rammen for faste stampladser til debiler er i dag 60 plus yderligere 15 kun til el-debiler. Rammen på de 60 pladser blev vedtaget af daværende By- og Miljøudvalg den 9. marts 2015. De 15 pladser til el-debil er en del af projektet "klimavenlig parkering", hvor i alt 75 bilparkeringspladser skal omdannes til klimavenlig parkering, som Magistraten vedtog den 4. maj 2020. Forvaltningen har fået delegeret kompetencen til godkendelse af delebilskoncepter og etablering af delebilsparkeringspladser inden for rammen.

Status på by- og debiler på Frederiksberg

Der er på nuværende tidspunkt tre godkendte koncepter, der opererer med bybiler i Frederiksberg Kommune. Operatørerne er Green Mobility, SHARE Now og GoMore. Green Mobilitys biler er 100 procent eldrevne, SHARE Now har en bilflåde hvor ca. 2/3 er eldrevne, mens GoMore har oplyst i deres nyligt godkendte ansøgning, at de vil have en blandet bilpark. Fælles for de to operatører, der ikke har 100 procent el i bilparken er, at de forventer at øge til 100 procent frem mod 2025.

På Frederiksberg findes der på nuværende tidspunkt to operatører af delebil med fast stamplads - LetsGo og KINTO Share. LetsGo har på nuværende tidspunkt en del hybridbiler, og forventer, at der tilføjes elbiler til bilparken evt. i 2022. KINTO Share har på nuværende tidspunkt alene hybridbiler i bilparken. Begge operatører har ønske om, at bilparken skal omstilles. LetsGo har en målsætning om, at bilparken er 100 procent el i 2025.

Faste stampladser til debiler

Den nuværende ramme på 60 pladser er i dag fuldt udnyttet og af de 15 pladser til el-debiler er der udnyttet 2, så der dermed er 13 pladser tilbage i rammen, som kun kan disponeres til el-debiler. I 2021 har der været stigende interesse for de faste stampladser fra operatørerne, ligesom operatørerne oplever stigende interesse for delebilsløsningerne, og hertil større udnyttelse af de enkelte biler. Der er således behov for at øge den generelle ramme for pladser til debiler. Tidligere undersøgelser viser, at delebil med fast stamplads erstatter omkring 5-10 private biler. Effekten ved at flere anvender delebil med fast stamplads kan dermed bidrage til, at antallet af biler, og særligt parkerede biler, kan reduceres. Senest viste evalueringen af Frederiksberg Kommunes projekt om delemobilitet i Svømmehalskvarteret, at antallet af ture

og brugere af delebil med fast stamplads er steget efter projektet. Evalueringen af dette projekt behandles på samme udvalgs møde.

Forvaltningen anbefaler, at den eksisterende ramme for pladser, som kan omdannes til almindelige delebilspladser (faste stampladser) udvides til 120 for at sikre, at antallet af debiler med fast stamplads løbende kan følge med efterspørgslen. Herudover fastholdes den eksisterende ramme på 15 pladser til el-debil, Omstillingen til el forventes at ske løbende, og flere operatører har interesse i at det sker inden 2025. Det understøtter desuden Kommuneplan 2021 hvor det fremgår under "Klimaby nu og i fremtiden" at Frederiksberg skal fremme debiler.

By-, Kultur-, og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at der de seneste år er sket en udvikling i interessen og udbuddet af by- og debils løsninger i og omkring Frederiksberg. For at efterleve denne interesse, og sikre at Frederiksberg fortsat bidrager til at understøtte debilisme, anbefales det, at rammen for antal almindelige debilspladser udvides til 120 plus de eksisterende 15 pladser til el-debil. Det er forvaltningens vurdering, at effekten ved debiler med fast stamplads bør vægtes højere end at bilerne på nuværende tidspunkt er omstillet til el, da det samtidig forventes, at omstillingen til el vil ske inden for de kommende år.

Økonomi

Sagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser. Omkostninger, forbundet med reservation af yderligere faste stampladser til debiler, afholdes af Frederiksberg Kommune af de allerede afsatte midler til skilte og afmærkning.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget

Bilag

Debilskoncepter på Frederiksberg

Punkt 33: Evaluering af delebilsprojekt i Svømmehalskvarteret

05.09.00-P20-1-20

Resume

I 2021 er der gennemført et delebilsprojekt i Svømmehalskvarteret med særligt fokus på delebiler med fast stamplads, bybiler og samkørsel. Der er som en del af projektet gennemført en evaluering for at måle på effekterne af de tiltag, der er iværksat. Samlet set har projektet ikke vist store bevægelser mod øget brug og kendskab til delemobilitet generelt, men der ses en stigning i antal ture og unikke brugere af delebil med fast stamplads, som indikerer, at projektet har haft en effekt. Det anbefales, at tiltagene bevares, og at der gennemføres en evaluering om yderligere to år for at vurdere de mere langsigtede effekter.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog,

1. at evaluering af delebilsprojektet i Svømmehalskvarteret tages til efterretning,
2. at de fysiske tiltag for at fremme delebiler med fast stamplads, el-bybiler og samkørsel bevares – og
3. at de fysiske tiltag for at fremme delemobilitet evalueres igen efter yderligere to år, idet evt. finansiering drøftes i forbindelse med udmøntningen af klimafonden,
4. at der udarbejdes en undersøgelse evt. med fokusgruppeinterviews, for at afdække baggrunden for holdninger blandt borgere fra husstande med bil.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at evaluering af delebilsprojektet i Svømmehalskvarteret tages til efterretning,
2. at de fysiske tiltag for at fremme delebiler med fast stamplads, el-bybiler og samkørsel bevares - og
3. at de fysiske tiltag for at fremme delemobilitet evalueres igen efter yderligere to år, idet evt. finansiering drøftes i forbindelse med udmøntningen af klimafonden.

Sagsfremstilling

I budget 2020 blev der afsat 5 mio. kr. årligt fra 2020-2023 i en klimafond, som skal styrke klimaindsatsen med konkrete initiativer. Af klimafondens pulje blev der afsat 0,6 mio. kr. til gennemførelse af et klimafondsprojekt om delemobilitetsløsninger i 2020. Magistraten besluttede på møde den 4. maj 2020 at disponere 0,3 mio. kr. i hhv. 2020 og 2021 til klimafondsprojektet 'Flere skal vælge delebil'. Projektet er startet op med henblik på at øge brugen og kendskabet til delebiler og delemobilitetsløsninger i Svømmehalskvarteret med særlig fokus på delebiler med fast stamplads og bybiler samt samkørsel. Projektet er et demonstrationsprojekt, som skal danne grundlag for en eventuel udbredelse af konceptet for at fremme delemobilitet til andre kvarterer på Frederiksberg. I øvrigt arbejdes der i 2022 på en mobilitetspolitik, som omhandler borgernes mobilitet og transportvalg - herunder delebiler.

Projektets målsætning, som også fremgik af en sag til daværende By- og Miljøudvalg den 23. november 2021, indeholder følgende:

- Videreudvikle delemobilitet på Frederiksberg i samarbejde med operatørerne.
- Udarbejde et koncept for reservation af p-pladser til delemobilitet.
- Udvikle en effektiv kommunikationsstrategi til borgere om delemobilitet og samkørsel.

Med denne sag præsenteres udvalget for evalueringen af projektet samt forslag til beslutning om, hvorvidt tiltagene skal fortsætte i Svømmehalskvarteret.

Forvaltningen har udarbejdet et evalueringsnotat, som dels beskriver de tiltag, der er iværksat som en del af projektet og samler resultaterne. Notatet tager udgangspunkt i en evalueringsrapport lavet af COWI, som baserer sig på dataindsamling fra svømmehalskvarteret før, under og efter projektet samt en registrering af anvendelse af elbilspladser uden lademulighed, som er foretaget af RAW Mobility. De to rapporter er bilagt sagen.

Overordnede resultater af projektet

- Der ses et øget kendskab til by- og delebilsordninger på baggrund af spørgeskemaundersøgelserne. Kendskabet scorer hhv. 3,2 og 3,7 ud af 10 før og efter projektet. Kendskabet er både før og efter størst for personer i husstande uden bil. I alt er der kommet hhv. 769 og 356 fulde besvarelser på spørgeskemaundersøgelsen i før- og efterperioden.
- I spørgeskemaundersøgelserne angiver flere i husstande uden bil, at de har benyttet delebil med fast stamplads efter projektet. 8 procent før projektet og 14 procent efter projektet. Andelen er uændret for personer i husstande med bil.
- I spørgeskemaundersøgelsen angiver flere i husstande uden bil, at de har benyttet bybil efter projektet. 32 procent før projektet og 44 procent efter projektet. For personer i husstande med bil er andelen faldet med 4 procentpoint.
- Jf. spørgeskemaundersøgelserne tilslutter personer i husstande uden bil sig udsagnet ”på længere sigt kunne jeg godt overveje at bruge by- og delebiler eller at bruge dem mere end jeg gør nu”, og der ses en lille øgning i tilslutningen efter. Gennemsnit for personer i husstande uden bil er før projektet 7,3, og 7,5 efter projektet.
- På baggrund af data fra operatøren af delebil med fast stamplads, kan det ses at antallet af ture et steget, både i Svømmehalskvarteret og på Frederiksberg generelt. Antallet af ture er dog steget mere i Svømmehalskvarteret sammenlignet med Frederiksberg generelt, hvilket indikerer at projektet har haft en effekt. I september 2021 (i slutningen af projektet) ligger antallet af ture i delebil med fast stamplads fra Svømmehalskvarteret ca. 40 procent over antallet af ture i februar 2021 (inden projektstart). Til sammenligning er antallet af ture på Frederiksberg generelt ca. 15 procent højere i september. I en periode fra maj-juni 2021 efter projektets igangsættelse ligger antallet af ture fra Svømmehalskvarteret ca. 55-65 procent over antallet i februar 2021 forud for projektets start. Der ses ikke samme udsving for Frederiksberg generelt.
- Antallet af unikke brugere af delebil med fast stamplads i Svømmehalskvarteret ligger i september 2021 ca. 15 procent over antallet i februar 2021. Til sammenligning ligger antallet af unikke brugere lidt under 10 procent for Frederiksberg generelt i samme periode. I en periode fra maj-juni 2021 efter projektets igangsættelse ligger antallet af unikke brugere i Svømmehalskvarteret ca. 40-60 procent over antallet i februar 2021 forud for projektets start. Der ses ikke samme udsving for Frederiksberg generelt.
- Antallet af ture med bybil er generelt steget på Frederiksberg i perioden februar 2021 til september 2021. Stigningen i Svømmehalskvarteret følger overordnet den generelle udvikling på Frederiksberg, dog ligger udviklingen i Svømmehalskvarteret lidt under udviklingen generelt på Frederiksberg, hvilket indikerer at projektet ikke har haft en effekt. I september 2021 (i slutningen af projektet) ligger antallet af ture i bybil fra Svømmehalskvarteret ca. 15 procent over antallet af ture i februar 2021 (inden projektstart). Til sammenligning er antallet af ture på Frederiksberg generelt lidt over 30% højere i september. Antallet af unikke brugere i Svømmehalskvarteret er i september ca. 15 procent højere sammenlignet med februar 2021. For Frederiksberg generelt er antallet over 30 procent højere i september 2021 sammenlignet med februar 2021.
- El-bilerne anvender i høj grad pladser reserveret til elbil uden lademulighed og står for mellem 6 procent og 14 procent af parkeringerne på pladserne. I gennemsnit holder el-bilerne parkeret på pladserne i ca. 2 timer.

Opfyldelse af målsætning

I dialog med operatørerne er der i projektet iværksat tiltag, som sikrer bedre adgang til by- og delebilsløsningerne for områdets beboere. Operatørerne har ligeledes været inddraget i forbindelse med udarbejdelse af informationsmateriale og spørgeskema for at kvalificere beskrivelser og definitioner af koncepterne. I dialog med operatørerne har det vist sig, at den største barriere for at anvende bybiler er usikkerheden forbundet med mulighed for at finde ledig parkering. Forud for projektstart har forvaltningen over en længere periode afsøgt forskellige muligheder for at reservere bilparkeringspladser til delemobilitet. Der er i projektet reserveret bilparkeringspladser til delebil med fast stamplads og korttidsparkering, som kan anvendes til samkørsel. Efter dialog med Vejdirektoratet viste det sig ikke muligt at skilte særskilt til bybilerne, hvorfor der som en del af projektet i stedet er skiltet til elbiler i grupper af 4-10 pladser på fire placeringer, for at skabe bedre mulighed for parkering af el-bilerne, samt for at skabe en form for "hub", hvor det kan være lettere at finde en el-bil.

En del af projektet er at udarbejde en kommunikationsindsats for borgerne i kvarteret. I bilag fremgår en oversigt over de kommunikationstiltag, som der har været gennem projektperioden. Da projektet har kørt i en periode med corona-restriktioner, har der været fokus på at kommunikere via kommunens facebookside, kommunens hjemmeside samt via kampagne-folier på fortovet i kvarteret af flere omgange.

Konklusion og læringer fra projektet

Samlet set har projektet ikke vist store bevægelser mod øget brug og kendskab til delemobilitet generelt. Der ses en vækst på Frederiksberg mod øget brug af by- og delebiler, som ikke kan tilskrives projektet i Svømmehalskvarteret. Dog ses der et øget antal ture og unikke brugere af delebil med fast stamplads, som er væsentligt højere for Svømmehalskvarteret end for Frederiksberg generelt, hvilket indikerer, at projektet og de to ekstra delebiler med fast stamplads i området har haft en effekt.

Årsagen til, at der ikke ses en større effekt af tiltagene, kan formentlig i nogen grad tilskrives, at projektet gennem hele perioden har været påvirket af en situation med corona. Herudover spiller det formentlig en rolle, at vaner og adfærd ofte

kræver lang tid at ændre, og det gælder også i forhold til transport..

I spørgeskemaundersøgelserne indgik en række udsagn, som borgerne kunne tilkendegive deres tilslutning til. Derudover gav spørgeskemaundersøgelserne mulighed for, at borgerne i Svømmehalskvarteret kunne tilføje en skriftlig kommentar. Resultaterne af dette indikerer, at der generelt er en betydelig holdningsforskel mellem personer i husstande med og uden bil. Til udsagnet "Jeg synes, at by- og delebiler kan være med til at give en mere fleksibel transportform til flere" tilslutter personer i husstande uden bil sig (gennemsnitligt 8,6 ud af 10 - tallet er ens før og efter projektet). For personer i husstande med bil, er tilslutningen betydeligt lavere (gennemsnitligt 6,7 før projektet og 5,6 efter). Samme tendens gør sig gældende for tilslutningen til udsagnet "På længere sigt kunne jeg godt overveje at bruge by- og delebiler eller at bruge dem mere end jeg gør nu". Her er tilslutningen i gennemsnit, for personer i husstande uden bil, hhv. før og efter projektet 7,3 og 7,5 ud af 10. For personer i husstande med bil er tilslutningen i gennemsnit hhv. 3,7 og 3,0.

Kommentarerne, som borgerne i forbindelse med besvarelse af spørgeskemaundersøgelserne har haft mulighed for at afgive, er meget varierende. Mange peger på en generel udfordring med at finde ledig parkering til private biler i området - særligt om aftenen. Dertil omtaler mange også en udfordring med parkering i p-kælderen under Langelands Plads, og henviser til mange langtidsparkerede biler. Der er dog også en del, der afgiver deres holdning til dele mobilitetsløsninger. En del er positive, og håber på udbredelse og øget brug af ordningerne, mens flere er positive, men samtidig påpeger, at det ikke er en løsning der er mulig for dem. En del af de årsager som nævnes er prisen, manglende fleksibilitet og mulighed samt omkostning forbundet med behovet for lange og mange ture. En del af kommentarerne er ligeledes negative overfor dele mobilitetsløsninger, og flere ønsker ikke at disse skal prioriteres i forhold til ordinære parkeringspladser.

På baggrund af denne evaluering, skal det afgøres hvorvidt tiltagene i svømmehalskvarteret fortsat skal bevares. Af de fysiske tiltag i kvarteret, som er reserveret i forbindelse med projektet, er: Pladser til delebil med fast stamplads (i forbindelse med projektet er reserveret yderligere to udover fem eksisterende), 27 pladser til elbil (herunder el-bybil), 4 pladser til korttidsparkering (samkørsel) og 2 pladser til cykelparkering. Disse pladser udgør omkring 2 procent af bilparkeringspladserne i svømmehalskvarteret. Pladser til delebil med fast stamplads indgår i den ramme på 60 pladser, som blev vedtaget af daværende By- og Miljøudvalg den 9. marts 2015. Cykelparkeringen er etableret på baggrund kommunalbestyrelsens beslutning af 27. januar 2020, hvor det blev vedtaget, at der i det omfang, der kunne etableres flere end 100 bilparkeringspladser, indrettes cykelparkeringspladser i stedet. I 2020 blev der etableret 102 nye bilparkeringspladser, hvorfor to bilparkeringspladser kunne omdannes til cykelparkering. Dermed skal udvalget tage stilling til bevaring af de øvrige 27 og 4 pladser til hhv. elbil (herunder el-bybil) samt korttidsparkering til samkørsel. Det foreslås, at de reserverede bilparkeringspladser til elbil (herunder el-bybil) uden lademulighed bevares. Pladserne indgår ligeledes i udmøntningen af projektet "klimavenlig parkering", hvor Magistraten den 4. maj 2020 besluttede, at ud af de 75 bilparkeringspladser til klimavenlig parkering skal 48 disponeres til bilparkeringspladser til elbiler. By- og miljøudvalget blev orienteret om disponeringen i en sag den 30. november 2020 om "status på grønne bilparkeringspladser". Ud fra den kameraregistrering der er foretaget på pladserne, tyder det på, at pladserne er ledige mellem 19-45 procent af tiden, men at pladserne oftest er ledige på tidspunkter, hvor der generelt er ledig parkeringskapacitet i området. Pladserne er dermed som ofte godt udnyttet i aften- og nattetimer på hverdage. Forvaltningen forventer endvidere, at udnyttelsen vil stige efterhånden som elbilandelen i bilejerskabet ligeledes stiger. Det foreslås derudover, at de fire pladser som er reserveret til korttidsparkering (herunder samkørsel) på Godthåbsvej tæt på Aksel Møllers Have metrostation bevares. I projektperioden har samkørsel ikke haft mulighed for at blive udfoldet fuldt ud på grund af corona-restriktioner, og det anbefales derfor, at tiltaget får lov til at blive testet af i en længere periode. En mulighed er evt. at kigge på muligheden for at tænke pladserne sammen med det kommende samkørselsprojekt, som er besluttet i den seneste udmøntning af klimafondens midler, og som gennemføres i 2022.

Det foreslås dernæst, at de fysiske tiltag for at fremme dele mobilitet evalueres igen efter yderligere to år, og at midler til dette afsættes i forbindelse med de næste budgetforhandlinger.

By-, Kultur-, og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at resultaterne, som evalueringen af projektet om dele mobilitet i svømmehalskvarteret har vist, ikke tyder på en stor ændring i beboernes transportvaner og adfærd mod øget brug af flere typer dele mobilitet. Dog tyder data fra operatørerne på, at projektet kan have haft en effekt på brugen af delebil med fast stamplads, ligesom det tyder på, at en del har prøvet delebil med fast stamplads kort efter projektets start. Det ses samtidig, at anvendelsen og antal brugere af bybiler i perioden generelt er steget på Frederiksberg. Projektets resultater tyder derfor på, at en betydelig ændring i højere grad vil kunne ses på længere sigt. Samtidig må det forventes, at corona ligeledes har haft en indvirkning på projektets resultater. Siden projektets igangsættelse er der kommet flere operatører til, og det er forvaltningens vurdering, at der de næste år vil ske en øget og markedsbaseret udbredelse af dele mobilitet, især i de større byer. På baggrund af dette, er det også forvaltningens anbefaling, at de tiltag der er implementeret i svømmehalskvarteret bevares, og at der følges op efter yderligere to år.

Økonomi

Evalueringen har ikke i sig selv økonomiske konsekvenser. Det foreslås, at de fysiske tiltag for at fremme delemobilitet evalueres igen efter to år, idet evt. finansiering drøftes i forbindelse med udmøntningen af klimafonden.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget

Bilag

Opsamlende notat - delebilsprojekt i Svømmehalskvarteret

Oversigt over kommunikationsindsats

Evalueringsrapport

Parkeringsregistrering

Punkt 34: Cykelsti på Vodroffsvej - resultat af borgerdialog

05.00.00-P20-3-20

Resume

By-, Kultur- og Miljøområdet forelægger med denne sag resultatet af borgerdialogen for projektforslaget om cykelsti og ensretning af Vodroffsvej på strækningen mellem Danasvej og Gammel Kongevej. I sagen skal Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget også tage stilling til, hvorvidt der, som en del af projektet, skal etableres sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag på udvalgte lokaliteter.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen efter drøftelse.

Indstilling

By-, Kultur og Miljøområdet indstiller,

1. at resultatet af borgerdialogen for cykelstiprojektet på Vodroffsvej tages til efterretning,
2. at der som et sikkerheds- og tryghedsskabende tiltag etableres vejbumpe på Forhåbningsholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset - og
3. at der som en del af projektet fjernes to bilparkeringspladser på Gammel Kongevej i krydset med Svanholmsvej for at forbedre oversigtsforholdene og trafiksikkerheden i krydset

Sagsfremstilling

Efter flere års arbejde med at etablere cykelstier på kommunens trafikveje forsættes arbejdet med at etablere cykelstier eller cykelbaner på skoleveje og andre veje, hvor der færdes mange børn. Målet er at øge trygheden og trafiksikkerheden og dermed øge incitamentet til at flere borgere og skolebørn vælger at tage cyklen.

Forvaltningen har tidligere udarbejdet et forslag til udpegning af de strækninger, som vurderes som bedst egnede i forhold til skoleveje, og hvor der med fordel kan etableres cykelsti eller cykelbane for at øge trafiksikkerheden og trygheden. Med udgangspunkt i denne udpegning vedtog det forhenværende By- og Miljøudvalg den 2. november 2020, at der skal etableres cykelstier på Vodroffsvej - i første omgang på strækningen mellem Danasvej og Gammel Kongevej. Kommunalbestyrelsen vedtog på deres møde den 1. november 2021 at godkende et konkret projektforslag for etablering af cykelstier og ensretning af Vodroffsvej på strækningen mellem Danasvej og Gammel Kongevej, ligesom Kommunalbestyrelsen også valgte at sende projektforslaget i borgerdialog.

Projektet kort fortalt

Projektforslaget som blev sendt i borgerdialog indebærer, at Vodroffsvej ensrettes på strækningen mellem Danasvej og Gammel Kongevej for at få plads til cykelstier og samtidigt bevare så mange bilparkeringspladser som muligt. Det foreslås, at ensretningen bliver i sydgående retning af hensyn til bl.a. den eksisterende busdrift. Ensretningen medfører bl.a., at trafikken på Vodroffsvej vil blive reduceret (ca. 56%), og at noget af trafikken vil flytte til andre veje i området – særligt til H.C. Ørstedes Vej, Gammel Kongevej og Vester Farimagsgade, som kan forvente trafikstigninger på 3-8%. Beboere og lokalkendte med ærinde på Vodroffsvej kan forventes at anvende alternative ruter ad de mindre boligveje vest for Vodroffsvej, som eksempelvis Svanholmsvej, Prinsesse Maries Allé og Vodroffs Tværgade, hvor der forventes en lille stigning af biltrafikken. den foreslåede indretningen af Vodroffsvej vil desuden medføre, at der kan plantes træer, og at vejen dermed bliver mere grøn.

Antallet af parkeringspladser på og omkring Vodroffsvej vil med det foreslåede projekt reduceres med ca. 33 stk. Som kompensation for de nedlagte bilparkeringspladser besluttede et flertal i Kommunalbestyrelsen den 1. november 2021, at der indgås en lejeaftale med Codanhus om leje af 33 bilparkeringspladser i deres private parkeringskælder. Det vil kun være frederiksbergborgere med beboerlicens, som via en app kan få adgang til bilparkeringspladserne, og der vil være adgang alle dage hele døgnet, såfremt der er ledige parkeringspladser.

De sidste ca. 30 m. af Vodroffsvej i krydset ved Gammel Kongevej dobbeltrettes i projektforslaget, for således at kunne bevare de gode adgangsforhold til Codanhus. Det bliver på den måde muligt for biltrafikken at få adgang til Codanhus parkeringsplads og parkeringskælder fra både Vodroffsvej og Gammel Kongevej, og biltrafikken fra Gammel Kongevej slipper således for en nødvendig omvej via Vodroffsvej, ligesom de omkringliggende lokalveje ikke bliver yderligere belastede af trafik til Codanhus. Denne del af projektet vil først kunne færdiggøres, når projektet i krydset Gammel Kongevej/Vodroffsvej med etablering af Kalvebod Bygge Skybrudstunnel er færdig.

En del af høringssvarene forholder sig af forskellige årsager skeptisk eller negativt over for projektforslaget, som var i høring. Nedenstående er en gennemgang af de mest anvendte høringssvar.

Hovedtemaer i høringen

Projektforslaget for cykelsti og ensretning af Vodroffsvej var i borgerdialog i perioden 22. november – 19. december 2021. Der var stor interesse for projektet, og der kom i alt 111 høringssvar. Alle høringssvar er vedlagt som bilag og kan desuden findes på kommunens høringsportal: <https://blivhoert.frederiksberg.dk/hearing/cykelstier-og-ensretning-af-vodroffsvej>

Hovedparten af høringssvarene kom fra beboere på Vodroffsvej samt fra de omkringliggende lokalveje - primært Svanholmsvej, Vodroffs Tværgade, Forhåbningsholms Allé og Prinsesse Maries Allé.

Vigtigt at gøre det mere trygt og sikkert for cyklisterne

En stor del af høringssvarene fra borgerdialogen var positive i forhold til det udarbejdede projektforslag, og rigtig mange borgere anser det som vigtigt, at gøre det mere trygt og sikkert for cyklisterne på Vodroffsvej. Flere beskriver, hvordan cyklister let kan føle sig klemte mellem de parkerede og kørende biler og med risiko for at blive ramt af en åben bildør. Enkelte borgere henviser til, at cykelstier på Vodroffsvej er i tråd med Frederiksbergstrategiens målsætninger, ligesom enkelte påpeger, at cykelstier vil få flere til at benytte cyklen. Det blev i borgerdialogen ligeledes positivt modtaget, at trafikken på Vodroffsvej bliver reduceret, og at der bliver plantet træer på strækningen.

Forvaltningens bemærkninger: Det er forvaltningens vurdering, at cykelstier på Vodroffsvej vil øge trygheden og forbedre trafiksikkerheden, og således give øget incitament til at flere borgere og skolebørn vil vælge at tage cyklen til gavn for bl.a. miljøet og borgernes sundhed. Cykelstier på Vodroffsvej er i tråd med Frederiksbergstrategiens visioner om, at Frederiksberg skal være en bæredygtig og CO2-neutral by samt Danmarks mest cyklende by. Etablering af cykelstier på Vodroffsvej er ligeledes i overensstemmelse med målsætningen om, at det skal være let for alle at bevæge sig miljørigtigt fra sted til sted ved hjælp af sunde og grønne transportformer, som særligt skal erstatte de korte bilture. Trafikmængden på Vodroffsvej vil blive halveret, og plantning af træer vil skabe flere grønne forbindelser og fremme bynatur og biodiversitet og dermed bygge videre på Frederiksbergs grønne identitet.

Bekymring om øget trafik og reduceret trafiksikkerhed på de små lokalveje

Nogle beboere påpeger, at projektet vil medføre uhensigtsmæssig omvejskørsel og øget trafik på de mindre, omkringliggende veje, som ikke anses som egnede - herunder bl.a. Svanholmsvej, Forhåbningsholms Allé og Prinsesse Maries Allé. Flere mener, at der i forvejen er mange ensrettede veje i området, hvilket vil gøre det endnu mere svært at komme rundt i bil. Ligeledes mener flere, at projektet ikke kommer til at forbedre trafiksikkerheden på Vodroffsvej, og at projektet i stedet vil reducere trafiksikkerheden og utrygheden på de omkringliggende veje. Trafiksikkerhedsmæssigt vækker det især bekymring blandt flere beboerne, at der kommer mere trafik på de små veje, hvor der i forvejen er skoler og børneinstitutioner og dermed mange små og bløde trafikanter.

Forvaltningens bemærkninger: Ensretning af Vodroffsvej vil betyde, at den nordgående biltrafik skal finde andre veje. Den udarbejdede trafikmodelberegning for omfordeling af trafikken viser, at trafikken primært flyttes til de større veje i området som H.C. Ørstedes Vej, Gammel Kongevej og Vester Farimagsgade. Det er ikke muligt at beregne trafikstigningen på de små lokalveje, da trafikmængden på disse veje er for små til at indgå i trafikmodellen. Ensretning af Vodroffsvej vil betyde, at visse beboere får omvejskørsel i bil - enten til eller fra sin bolig, ligesom det også i et vist omfang kan øge den parkeringssøgende trafik i området. Forvaltningen vurderer, at det primært vil være Svanholmsvej, Prinsesse Maries Allé og Vodroffs Tværgade, hvor der vil ske en lille stigning af trafikken. Da det er et forholdsvist lille område, som bliver påvirket, vurderer forvaltningen ikke, at den ekstra trafik på de små veje vil blive af en sådan størrelse, at trafiksikkerheden i området bliver væsentligt påvirket. Forvaltningen vurderer ligeledes, at ensretning af Vodroffsvej ikke vil give anledning til væsentligt mere gennemkørende trafik på de små lokalveje i området - bl.a. fordi fremkommeligheden på de små veje i forvejen er begrænset.

Der er ikke behov for cykelsti på Vodroffsvej

Flere borgere mener, at der ikke er det store behov for cykelsti på Vodroffsvej, da det ikke føles utrygt at cykle på vejen. Nogle mener, at projektet er spild af penge, som med fordel kunne bruges på andet. I stedet for cykelsti så ønsker flere i stedet at hastigheden på Vodroffsvej reduceres - fx ved at etablere vejbumper. Flere mener, at det desuden primært er københavnere, som kommer til at bruge cykelstien, og flere påpeger muligheden for i stedet at bruge stien langs søerne, hvor der i forvejen er etableret cykelsti.

Forvaltningens bemærkninger: Vodroffsvej er en del af en tværgående cykelstiforbindelse på tværs af Frederiksberg, og er den strækning på Frederiksberg uden cykelsti eller cykelbane, hvor der kører flest cyklister (ca. 3.500 cyklister/døgn). Antallet af cyklister på Vodroffsvej svarer cirka til antallet af cyklister på strækninger som eksempelvis Pile Allé, Vesterbrogade, Nylandsvej og Finsensvej. Forvaltningen vurderer bl.a. derfor, at der er behov for en cykelsti for at imødekomme de mange cyklister, som færdes her hver dag - uanset om det er frederiksbergborgere eller udefrakommende cyklister som færdes på strækningen.

En gennemgang af de politiregistrerede cyklistuheld på hele Vodroffsvej viser, at der i alt er sket 47 cyklistuheld i perioden 2001-2021. Uheldsoplysningerne viser, at hovedparten af cyklistuheldene er sket i forbindelse med svingning af enten bil eller cykel, ligesom der også er en hel del uheld, som omfatter åbne bildøre og uheld i forbindelse med påkørsel af parkeret køretøj. Det er forvaltningens forventning, at antallet af cyklistuheld vil blive reduceret med etablering af cykelsti på Vodroffsvej, og at der hermed af bl.a. trafikikkerhedsmæssige årsager er behov for en cykelsti på strækningen.

Københavns Kommune etablerede for nogle år siden en cykelrute langs den vestlige side af søerne. Ruten er mest af alt en rekreativ rute, og forvaltningen vurderer ikke, at ruten langs søerne er egnet til at kunne håndtere de mange cyklister, da det skaber konflikt med de mange fodgængere. Desuden er koblingen til stien og adgangsforholdene med bl.a. trapper ikke optimal, og det vurderes, at pendlere og skolebørn stort set ikke bruger denne del af cykelstiruten. Et af formålene med cykelstiprojektet på Vodroffsvej er bl.a. at forbedre forholdene for skolebørn til og fra Skolen ved Søerne på Niels Ebbesens Vej, og her ligger cykelruten langs søerne for langt væk fra skolen.

Bekymring om muligheden for bilparkering

En del borgere mener, at det i forvejen er svært at finde en ledig bilparkeringsplads, og at det derfor er særligt bekymrende, hvis antallet af bilparkeringspladser i området og langs Vodroffsvej reduceres. Som en løsning på problemet med bilparkering til beboerne foreslår flere, at det burde være dyrere for udefrakommende at parkere, og at den gratis 2-timers parkering skal fjernes.

Forvaltningens bemærkninger: Vodroffsvej er ét af de områder i byen, hvor belægningsgraden på bilparkeringspladser er højest, og det kan derfor særligt om eftermiddagen og aftenen være svært at finde en ledig bilparkeringsplads. Det er netop af samme årsag, at forvaltningen foreslår at ensrette vejen, da det hermed bliver muligt at bevare så mange bilparkeringspladser som muligt.

Projektet medfører, at antallet af bilparkeringspladser reduceres med 43 parkeringspladser. Som erstatning for de nedlagte bilparkeringspladser bliver der etableret 10 nye parkeringspladser på udvalgte sidegader i området, og der er desuden besluttet at indgå en lejeaftale med Codanhus om leje af 33 parkeringspladser i deres private parkeringskælder. Derved forsvinder der samlet set ikke offentlige parkeringspladser i området. Parkering i Codanhus vil for nogle beboere betyde længere afstand til deres ejendom.

Høringssvarene vedrørende eventuel ændring af kommunens parkeringsordning, herunder hvorvidt prisen for udefrakommende parkering skal øges, eller hvorvidt 2-timers gratis parkering skal fjernes, kan i givet fald medtages i den evaluering af ordningen, som er planlagt til at blive gennemført i foråret.

En nærmere gennemgang af de 111 høringssvar er beskrevet i sagens bilagsmateriale.

Tidsplan

Hvis projektet tiltrædes, er tidsplanen på nuværende tidspunkt følgende:

- Februar-maj: Tilretning af projektforslaget, detailprojektering og udarbejdelse af udbudsmateriale
- Juni-november: Anlægsperiode

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Etablering af cykelsti på Vodroffsvej er i tråd med kommunens målsætning om at etablere cykelstier eller cykelbaner på skoleveje og andre veje, hvor der færdes mange børn. Projektet er ligeledes i overensstemmelse med flere af visionerne i Frederiksbergstrategien, hvor det bl.a. står, at det skal være let for alle at bevæge sig miljørigtigt fra sted til sted ved hjælp af sunde og grønne transportformer for bl.a. at kunne erstatte de korte bilture. Det er desuden forvaltningens vurdering, at cykelstier på Vodroffsvej vil øge trygheden og forbedre trafikikkerheden og således give øget incitament til, at flere borgere og skolebørn vil vælge at tage cyklen og dermed bidrage til at gøre Frederiksberg til Danmarks mest cyklende by.

Til trods for en overvejende skepsis mod projektet anbefaler forvaltningen, at projektforslaget opretholdes i sin nuværende form, og at den videre detailprojektering med cykelsti og ensretning af Vodroffsvej igangsættes. Forvaltningen anbefaler ligeledes, at cykelstiprojektet og ensretningen af Vodroffsvej efterfølgende også udvides til at omfatte strækningen fra Rosenørns Allé til Danasvej. Udvalget vil senere på året få præsenteret en sag, hvor de skal tage stilling til de næste års cykelstiprojekter.

For at imødekomme nogle af borgernes bekymringer foreslår forvaltningen, at der i først omgang etableres vejbump på Forhåbningssholms Allé ud for Børneinstitutionen Bryghuset. Derudover foreslår forvaltningen, at højresvingsbanen i krydset Gammel Kongevej/Svanholmsvej forlænges for lettere at kunne håndtere den højresvingende trafik og forbedre oversigtsforholdene og trafikikkerheden i krydset. Begge tiltag afholdes inden for den eksisterende projektøkonomi. Ligeledes vil forvaltningen sørge for, at der bliver foretaget løbende trafiktællinger og hastighedsmålinger på udvalgte veje i området for at kunne følge med i trafikudviklingen og hastighedsniveauet med henblik på yderligere tiltag, hvis der vurderes behov for dette.

Økonomi

Der er i en tidligere sag givet anlægsbevilling på i alt 10,0 mio. kr. finansieret af det til formålet afsatte rådighedsbeløb.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget

Bilag

Handicaprådets høringssvar vedrørende cykelsti på Vodroffsvej

København Kommunes høringssvar.pdf

Bilag, Resultat af borgerdialog

Alle høringssvar samlet

Punkt 35: Høringssvar - Udviklingsplan for Solbjerg Parkkirkegård

04.31.00-G01-21-21

Resume

Det blev i budgetforliget for 2021 besluttet, at der skal udarbejdes en udviklingsplan for Solbjerg Parkkirkegård. Arbejdet med vision for udviklingsplanen og forudgående analyser, registreringer på kirkegården samt proces for høring har været forelagt det daværende By- og Miljøudvalg tilbage i august 2021. Der blev efterfølgende i november afholdt et borgerdialogmøde på kirkegården og igangsat en høring over visionen for udviklingsplanen. Høringsnotat og den videre proces forelægges til udvalgets beslutning.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog,

1. at høringsnotatet tages til efterretning - og
2. at godkende processen for det videre arbejde.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at høringsnotatet tages til efterretning - og
2. at udvalget godkender processen for det videre arbejde.

Sagsfremstilling

I 2010 overtog Frederiksberg Kommune ansvaret for de tre frederiksbergske kirkegårde fra Frederiksberg Begravelsesvæsen. Overtagelsen omfattede henholdsvis Frederiksberg Ældre Kirkegård, Solbjerg Parkkirkegård og Søndermark Kirkegård.

Frederiksberg Begravelsesvæsen besluttede i 1980, at Solbjerg Parkkirkegård skulle nedlægges på grund af et forventet mindre behov for begravelsesplads i fremtiden som følge af ændrede begravellesmønstre. Grunden var, at flere og flere blev brændt og urnebegravet eller blev nedsat i en aksefællesgrav i stedet for kistebegravelser. Nedlæggelsen af kirkegården og samtidig overgang til park skulle ske ad to omgange med første del i 2020 og resten i 2050. Derfor skiftede kirkegården i 1998 navn fra Solbjerg Kirkegård til Solbjerg Parkkirkegård.

Der har dog efterfølgende vist sig behov for kirkegårdsarealer til en ny askefællesgrav, da askefællesgraven på Søndermark er ved at være fyldt op. Den 16. august 2021 blev det derfor besluttet, af det daværende By- og Miljøudvalg, at det kun er dele af kirkegården, der skal nedlægges i takt med, at de sidste gravsteder udløber og kan overgå til park, mens den resterende del skal forblive aktiv kirkegård.

I budgetforliget for 2021 blev det besluttet, at der skal udarbejdes en udviklingsplan for Solbjerg Parkkirkegård, der sikrer en overordnet vision og plan for den fremtidige udvikling af kirkegården. Arbejdet med vision for udviklingsplanen, forudgående analyser og registreringer på kirkegården samt proces for høring har været forelagt for det daværende By- og Miljøudvalg den 16. august 2021.

Den 4. november 2021 blev der afholdt et borgerdialogmøde i kapellet på kirkegården med en efterfølgende høring på kommunens høringsportal. Herudover var der i høringsperioden ophængt informationsplancher på kapellet, postkort og en postkasse til postkortene, hvor man har kunne anføre bemærkninger til visionen. Der var høringsfrist den 2. december 2021. Materialet, som har været på høringsportalen, er vedlagt (bilag 1).

I perioden er der kommet i alt 53 høringssvar, der er vedlagt som bilag. Heraf er 15 navnebeskyttede høringssvar på portalen (bilag 2), mens 13 høringssvar er uden navnebeskyttelse på portalen, 23 anonyme udfyldte idékort afleveret i postkassen eller på dagen for borgerarrangementet og to indkomne mails med forslag (bilag 3). Ud af de 13 høringssvar uden navnebeskyttelse er tre svar fra Frederiksberg Ældreråd, Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur på Frederiksberg og Danmarks Naturfredningsforening, Frederiksberg. Disse høringssvar er adresseret i de hovedtemaer, der gennemgås nedenfor.

På baggrund af alle høringssvar er der udarbejdet et høringsnotat med resumé og forvaltningens bemærkninger til høringssvarene (bilag 4).

Hovedtemaer i høringen

Der er indkommet mange positive høringssvar, og mange har konkrete idéer, der kan indtænkes i udviklingsplanen. Der udtrykkes dog også en del bekymringer iblandt høringssvarene, særligt fra beboere på Frederiksvej, som grænser op til kirkegården, og som ønsker at bevare kirkegården, som den er.

Selvom kirkegården på mange måder er velfungerende, er der behov for at udvikle kirkegården, så den fungerer i henhold til tiden, både i forhold til begravelsesbehov, nye begravellesmetoder og i forhold til foryngelse og udvikling af beplantning samt forbedring af stier. De fleste bekymringer tager udgangspunkt i nogle af de vigtige balancer, der er

arbejdet med i bilag 1, og som der er stor opmærksomhed på, fordi det netop er særlige forhold, der gør sig gældende på kirkegården. Flere er bekymret for om roen på kirkegården er "i fare", men området er udlagt som stilleområde, og dette vil eventuelle aktiviteter skulle afspejle. Alle høringssvarene vil indgå i det videre arbejde med udviklingsplanen. Nedenfor opsummeres høringssvarene i hovedtemaer, som forvaltningen giver sine bemærkninger til.

Fred, ro og respekt for de døde

I nogle høringssvar nævnes det, at det er vigtigt, at udviklingsplanerne tager hensyn til, at der er tale om en kirkegård, herunder at fred og ro på arealerne sikres.

Forvaltningens bemærkninger: Kirkegården er udlagt som stilleområde i kommuneplanen, og hensigten med den kommende park er også, at den skal udlægges til stilleområde. Områder, der er udlagt til byggeri i kommuneplanen, er ikke udlagt som stilleområde. Store dele af kirkegården vil fortsat være en aktiv kirkegård, og desuden vil der i det område, der overgår til park, også være bevaringsværdige gravsteder. Derfor vil kirkegårdsstemningen fortsat være til stede, og arealer, der med tiden nedlægges som kirkegård, vil blive adskilt fra den aktive kirkegård med hække, hegn, låger, mv.

Løse hunde, respektløs adfærd og løb

I flere høringssvar nævnes problemer med løse hunde, løb og respektløs adfærd fra løbere og hundeejere. Herudover udtrykkes der bekymring for, at den planlagte slyngede sti bliver en løbesti, mens andre synes, at det er et godt initiativ.

Forvaltningens bemærkninger: Der er desværre allerede udfordringer med løse hunde på kirkegården, og det er observeret, at hundeejere lader deres hunde løbe ind på gravsteder. Herudover er der mange løbere på kirkegården, som ikke kun løber på hovedstierne, men også på stier, der ligger i forbindelse med gravsteder. Problemstillingen er hidtil søgt håndteret med skiltning om, at hunde skal være i snor, og at der skal vises hensynsfuld adfærd på kirkegården. Problemstillingen er imidlertid meget svær at komme til livs. Tanken med den slyngede sti er, at det skal være en oplevelsessti og promenadesti og ikke en løbesti. For at imødegå bekymringen vil der blive indtænkt konkrete løsninger i selve udviklingsplanen. Herudover bemærkes det, at der lige uden for kirkegården er etableret en markeret løbesti.

Kapellet, materielgården og materialeplads

Der er flere høringssvar, som er positivt stemt overfor, at kapellet og materielgården kommer mere i spil f.eks. som kulturhus. Ydermere er der ønsket om, at materialepladsen på kirkegården nedlægges eller overdækkes.

Forvaltningens bemærkninger: Både Kapellet og materielgården er udpeget som bevaringsværdige i kommuneatlasen fra 1994, men det er kun materielgården, der er udpeget som bevaringsværdig i kommuneplanen. Kapellet bruges allerede i dag til mindre koncerter og udstillinger, og med udviklingsplanen indtænkes brugen af kapellet fremadrettet. Materielgården benyttes også i dag som materielgård og mandskabshus for Frederiksberg Gartner- og Vejservice, som i dag drifter kirkegårdene. Dette vil ligeledes være et behov fremadrettet. Materialepladsen vil fortsat være nødvendig til opbevaring af materiel til brug på kirkegården, affald m.v.

Nybyggeri

Der er endvidere udtrykt bekymring for evt. nybyggeri på kirkegården.

Forvaltningens bemærkninger: Det areal, der er beliggende mellem Venligboligerne og veteranhjemmet har været udlagt til bebyggelse i Kommuneplanen i flere årtier siden 1980'erne. Veteranhjemmet har haft overvejelser om en tilbygning, men der foreligger endnu ikke konkrete byggeprojekter. Eventuelle kommende byggerier skal naturligvis tilpasses konteksten og landskabet i området.

Legepladser og motionspladser

Der er desuden flere, der har ytret bekymring for, at der bliver etableret lege- eller motionspladser på kirkegården.

Forvaltningens bemærkninger: Det er ikke en del af visionen for den kommende udviklingsplan at etablere lege- eller motionspladser på arealerne, da det i kommuneplanen er udlagt som et stilleområde. Imidlertid kan der godt indtænkes elementer, der både kan bruges til at sidde på og bevæge sig på, som for eksempel en væltet træstamme eller en fortællepynt à la en hægesofa.

Træer, biodiversitet og temahaverne

Der er et ønske fra flere om at bevare træerne på kirkegården og at øge biodiversiteten, ligesom enkelte har nævnt bevaring af temahaverne.

Forvaltningens bemærkninger: Træer over 25 år er som udgangspunkt bevaringsværdige og beskyttede, og de vil naturligvis blive bevaret. Herudover vil der være løbende behov for efterplantning eller udtynding. Der vil i den

kommende udviklingsplan blive indtænkt væsentlige forbedringer for dyrelivet med planerne om bl.a. en fuglelund og øget biodiversitet, ligesom temahaverne på kirkegården også bliver en del af udviklingsplanen.

Læ, belysning og vand

I nogle høringssvar udtrykkes der endvidere ønske om belysning på kirkegården, eventuelle steder med læ samt vandelementer. Men andre høringssvar er imod øget belysning.

Forvaltningens bemærkninger: Det er tanken, at der vil komme en form for øget belysning på kirkegården, ligesom der også vil blive set på flere muligheder for læ. Desuden vil der blive set på mulighederne for at skabe mere vand på kirkegården, eventuelt sammenholdt med de klimatiltag, der også skal foretages på kirkegården.

Kulturformidling og bevaring af gravsten samt eventuel fredning af kirkegården

Der er et enkelt høringssvar, som ønsker mere kulturformidling og bevaring af gravsten samt fredning af såvel Solbjerg Parkkirkegård som de øvrige to kommunale kirkegårde.

Forvaltningens bemærkninger: Det er naturligvis vigtigt også fremadrettet at have fokus på kirkegårdens kulturhistoriske værdi og bevaring af gravsteder, hvilket sikres gennem Nationalmuseets vurdering af gravsteder. En fredning vil ikke være hensigtsmæssig, hvis det hindrer en naturlig udvikling af kirkegården, herunder gennemførelse af den kommende udviklingsplan, nye begravelsesformer mv.

Den videre proces for arbejdet med udviklingsplanen

Forvaltningen vil i samarbejde med Frederiksberg Kommunes rådgiver på projektet, MASU Planning, indarbejde de mange bemærkninger, input og idéer i en kommende udviklingsplan. Et udkast til udviklingsplan for Solbjerg Parkkirkegård vil blive præsenteret for udvalget, forventeligt i slutningen af foråret. Efter sommerferien forventes den færdige udviklingsplan at blive fremlagt ved et fornyet borgerarrangement.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at der med de mange høringssvar med ros, idéer men også bekymringer er et godt grundlag for at arbejde videre med udviklingsplanen, som planlagt. I arbejdet med udviklingsplanen er der netop stor fokus på at balancere modstående interesser.

Økonomi

Ingen

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget

Bilag

Bilag 1 Udkast til udviklingsplan for Solbjerg Parkkirkegaard

Bilag 3 Aabne høringssvar

Bilag 4 Høringsnotat

Punkt 36: Region Hovedstadens udkast til offentlig indsats i 2022 og kommende år på jordforureningsområdet

09.08.00-G00-1-22

Resume

Med denne sag forelægges udvalget et udkast til høringssvar til Region Hovedstaden vedrørende udkast til oversigt over den planlagte offentlige indsats for 2022 og kommende år på jordforureningsområdet til godkendelse. Frist for høringssvar er den 26. februar 2022. Regionens forslag til indsatser følger den vedtagne strategi for 2021 og prioriterer derfor fortsat ikke grundvandsbeskyttende indsatser i Frederiksberg Kommune eller indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S. I høringssvaret gives der udtryk for, at Frederiksberg fortsat er uenig i Region Hovedstadens prioritering og regionen opfordres derfor til at ændre strategi således, at den offentlige undersøgelse- og afværgeindsats øges i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog at godkende udkastet til høringssvar til Region Hovedstadens offentlige indsats på jordforureningsområdet i 2022 og kommende år.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at udkastet til høringssvar til Region Hovedstadens offentlige indsats på jordforureningsområdet i 2022 og kommende år godkendes.

Sagsfremstilling

Region Hovedstaden har den 16. december 2021 fremsendt udkast til oversigt over regionens planlagte offentlige undersøgelses- og afværgeindsats på jordforureningsområdet for 2022 og kommende år i høring med frist for høringssvar den 26. februar 2022.

Region Hovedstaden varetager den offentligt finansierede opgave med kortlægning, undersøgelser og oprensning af forurening i jord, grundvand og indeklima i boliger, der kan udgøre en risiko for menneskers sundhed og miljø. Denne opgave er sammen med tilhørende økonomi og personaleressourcer overdraget til Region Hovedstaden ved kommunalreformen i 2007.

Regionens prioritering af indsatsen for 2022 er udarbejdet i overensstemmelse med den i 2019 vedtagne strategi "Vejen til ren jord og rent vand II". Strategien medfører en intensiveret indsats for grundvandsbeskyttelse, hvor grundvandsressourcen i 2030 i 85 % af de områder, hvorfra drikkevandet indvindes, skal være beskyttet mod chlorerede opløsningsmidler og lignende forureningsstoffer. Indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S ligger ikke indenfor disse områder. På den baggrund planlægger Region Hovedstaden ikke at iværksætte grundvandsbeskyttende indsatser med videregående undersøgelser eller oprensninger på Frederiksberg i 2022 og de kommende år.

Frederiksberg Vand A/S indvinder årligt ca. 2,5 mio. m³ grundvand, hvilket svarer til ca. 45 % af kommunens drikkevandsproduktion, fra et indvindingsopland, hvor det er nødvendigt at foretage avanceret vandbehandling på Frederiksberg Vandværk. Frederiksberg Kommune er på den baggrund fortsat grundlæggende uenig i regionens vedtagne strategi "Vejen til ren jord og rent vand II".

Frederiksberg Kommune fik i 2018 udført en samfundsøkonomisk analyse af drikkevandsindvindingen på Frederiksberg og konsekvenserne, der er forbundet med en indstilling af indvindingen. Analysen viste blandt andet, at indstilling af indvindingen på Frederiksberg på grund af forurening vil have betydelige samfundsøkonomiske konsekvenser både for Frederiksberg og Københavns Kommuner som følge af stigende grundvandsspejl og føre til øget belastning på HOFORs kildepladser, der givet fald skal levere vandet til Frederiksberg. Herudover viser analysen, at der over en 30-årig periode vil være en samfundsøkonomisk omkostning på ca. 0,46 mia. kr. ved fortsat indvinding og avanceret vandbehandling, hvorimod omkostningerne forbundet med indstilling af indvindingen vil være i størrelsesordenen 1,3 mia. kr. Senere fund af såkaldt nye pesticidstoffer, herunder stoffet DMS (N,N-dimetylsulfamid) i grundvandet i HOFORs indvindingsoplande betyder, at grundvandsressourcen generelt er presset.

Siden har Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune og Region Hovedstaden afholdt samarbejds møder om grundvandsbeskyttelse i indvindingsoplandet til Frederiksberg Forsyning. Møderne har ikke medført, at Region Hovedstaden har ændret deres overordnede strategi og prioritering, men i 2019 har Region Hovedstaden påbegyndt den

systematiske historiske kortlægning (vidensniveau 1) af muligt forurenedede grunde på Frederiksberg. Dette arbejde er fortsat i 2020 og 2021 og fortsættes også i 2022. Derudover udføres der indledende undersøgelser på boliggrunde, der efter kortlægning har ansøgt om det. Regionen har i slutningen af 2021 igangsat omkring 100 indledende undersøgelser, hvor størstedelen af undersøgelserne forsætter ind i 2022. Yderligere har regionen igangsat revurdering af et ældre afværgeanlæg ved Howitzvej/Solbjergvej (147-00024), herunder undersøgelser af, om der er behov for yderligere afværge af forurening i grundvand og indeklima for de berørte boliger. Disse tiltag fremgår ikke af regionens fremsendte plan, der kun medtager afgrænsende undersøgelser, oprensninger og eksisterende afværgeanlæg.

I 2021 har Frederiksberg Kommune, Gladsaxe Kommune og Københavns Kommune påbegyndt et tværkommunalt samarbejde omkring mulige fælles grundvandsbeskyttende indsatser og kampagner samt fælles retningslinjer for nedsivning i udpegede indsatsområder, som skal indgå i kommunernes forestående indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Arbejdet med indsatsplanerne er igangsat ved møder i de respektive kommunikationsfora med deltagelse af Region Hovedstaden. Forslag til en konkret indsats beskrives i næste sag - sag nr. 38. "Fælles henvendelse til miljøministeren om særskilte midler til grundvandsbeskyttelse i hovedstadsområdet".

Regionens planlagte indsats i 2022 og kommende år på Frederiksberg
Frederiksberg Kommune har modtaget Region Hovedstadens oversigt over den forventede offentlige indsats på jordforureningsområdet i 2022 og kommende år. I oversigten fremgår det, at der i 2022 i alt forventes afsat 150 mio. kr. til indsatsen på jordforureningsområdet i Region Hovedstaden.

Regionen planlægger at fortsætte driften af de fem afværgeanlæg på Frederiksberg. Heraf afværger de fire anlæg i forhold til grundvandsforurening og ét anlæg i forhold til indeklima i en boligejendom. Alle anlæg er overdraget til regionen ved kommunalreformen i 2007. Af planen fremgår det, at regionen planlægger at fortsætte en igangværende videregående indeklimaundersøgelse. Regionen planlægger yderligere at igangsætte undersøgelser af indeklima på tre nye lokaliteter på Frederiksberg.

Høringssvar til Region Hovedstaden

I udkast til høringssvar til regionen fremgår det, at Frederiksberg Kommune fortsat er uenig i prioriteringen af indsatser for 2022 og kommende år. Der argumenteres for, at indsatsen på Frederiksberg bør opprioriteres, blandt andet begrundet i den betydelige indvinding af grundvand i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S. Derfor opfordres regionen til at ændre strategien på området, så indsatser på Frederiksberg og i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S prioriteres højere.

Det understreges dog, at Frederiksberg Kommune har et godt samarbejde med Region Hovedstaden og at det værdsættes, at Region Hovedstaden i 2020 og 2021 har fortsat den systematiske historiske kortlægning af lokaliteter på Frederiksberg samt de heraf afledte undersøgelser.

Igangsatte initiativer på baggrund af "Vejen til ren jord og rent vand II"

By- og Miljøudvalget besluttede den 13. september 2021 på baggrund af den nedprioriterede indsats, at Frederiksberg Kommune skulle kontakte Gladsaxe Kommune, Rødovre Kommune og Københavns Kommune med henblik på en fælles henvendelse til miljøministeren vedrørende indsatsen på Frederiksberg og indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S. Efter dialog med de tre kommuner foreslår forvaltningen, at henvendelsen til miljøministeren gøres bredere, så den kan få opbakning fra en større gruppe af kommuner. Se selvstændig sag herom på denne dagsorden.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

By-, Kultur- og Miljørådet vurderer, at det er vigtigt for den fremtidige vandindvinding i byen og for borgernes sundhed, at regionen ændrer strategien for grundvandsbeskyttelse, så der fremover i højere grad prioriteres indsatser på jordforureningsområdet i byområder, herunder på Frederiksberg, som er tætbeboet, har en stor vandindvinding og er udpeget som område med særlige drikkevandsinteresser.

Regionen opfordres i høringssvaret, ligesom foregående år, til at opprioritere og øge indsatsen på Frederiksberg og i oplandet til Frederiksberg Vand A/S.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget

Bilag

Notat Businesscase Frederiksberg 2017_01-02-2018

Frederiksberg Kommunes kommentar til Region Hovedstadens planlagte offentlige indsats i 2022

Punkt 37: Fælles henvendelse til miljøministeren om særskilte midler til grundvandsbeskyttelse i hovedstadsområdet

09.08.00-G01-1-21

Resume

Frederiksberg Kommune opfordrede Rødovre Kommune, Gladsaxe Kommune og Københavns Kommune tilbage i september 2021 til en fælles henvendelse til miljøministeren om særskilte midler til grundvandsbeskyttelse i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S. Efter en indledende dialog med kommunerne foreslås det, at Frederiksberg Kommune i stedet søger opbakning til et brev fra en bredere kreds af kommuner og forsyninger, der skal afdække de nødvendige tiltag til at fremtidssikre drikkevandet i hovedstaden. Udvalget skal med denne sag tage stilling til, om henvendelsen til miljøministeren skal være af en bredere karakter og med opbakning fra flere kommuner, i stedet for det oprindelige forslag.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog, at forvaltningen kontakter kommuner og forsyningsselskaber, der ligger udenfor Region Hovedstadens prioriterede indsatsområder for grundvandsbeskyttelse, med henblik på at opnå opbakning til et brev til miljøministeren om iværksættelse af en proces, der bl.a. skal afdække behovet for at fremtidssikre drikkevandet i hovedstadsområdet

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at forvaltningen kontakter kommuner og forsyningsselskaber, der ligger udenfor Region Hovedstadens prioriterede indsatsområder for grundvandsbeskyttelse, med henblik på at opnå opbakning til et brev til miljøministeren om iværksættelse af en proces, der bl.a. skal afdække behovet for at fremtidssikre drikkevandet i hovedstadsområdet

Sagsfremstilling

Region Hovedstaden prioriterer fortsat ikke egentlige grundvandsbeskyttende indsatser i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S. Kommunalbestyrelsen besluttede derfor den 22. februar 2021 at rette henvendelse til miljøministeren og Folketingets Miljøudvalg - i første omgang med henblik på at sikre bistand til, at Region Hovedstaden prioriterer grundvandsbeskyttende indsatser i Frederiksberg Kommune og i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S. Såfremt regionen ikke inden for 6 måneder havde taget skridt i retning af at ændre prioriteringen, skulle sagen igen drøftes i det daværende By- og Miljøudvalget. By- og Miljøudvalget vedtog efterfølgende på mødet den 13. september 2021 (bilag 3) at rette henvendelse på politisk niveau til Gladsaxe Kommune, Rødovre Kommune og Københavns Kommune om fælles kommunal henvendelse til miljøministeren med opfordring om at afsætte særskilte midler til grundvandsbeskyttelse i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S. Henvendelsen (bilag 4) blev sendt til kommunerne den 28. september 2021 med svarfrist den 7. oktober 2021.

Afklaring på forvaltningsniveau

Gladsaxe Kommune bad den 1. oktober 2021 om et uddybende møde på forvaltningsniveau. Dette møde blev afholdt den 7. oktober 2021.

På mødet kom følgende tilbagemeldinger fra kommunerne:

- Københavns Kommune støtter op om det fremsendte brev med enkelte tilføjelser og præciseringer.
- Rødovre Kommune ønsker ikke at underskrive brevet.
- Gladsaxe Kommune støtter principielt op om sagen, men bemærker, at henvendelsen specifikt vedrører Frederiksberg Vand A/S indvindingsopland, og ønsker derfor ikke at underskrive den.
- Sagen bør, ifølge både Rødovre Kommune og Gladsaxe Kommune, ses i et større perspektiv på baggrund af en nærmere analyse af behov for grundvandsbeskyttelse i hele HOFOR, Novafos og Frederiksberg Vand A/S indvindingsområde. Herudover vurderer Rødovre Kommune og Gladsaxe Kommune, at der er behov for mere præcise omkostningsberegninger, og at det ikke er adresseret, hvordan midlerne efterfølgende tænkes anvendt/fordelt, det vil sige, om det er forsyningerne, regionen eller kommunerne, der skal administrere midlerne. Både Gladsaxe Kommune og Rødovre Kommune udtrykte interesse for en fælles henvendelse til miljøministeren, der særligt adresserer den meget aktuelle udfordring, der er opstået med den store udbredelse af DMS og andre pesticidrester. Disse "nye" stoffer vurderes på nuværende tidspunkt i stor grad at stamme fra fladekilder, der er

karakteriseret ved lave stofkoncentrationer over større arealer, som det typisk ses ved jordbrugsmæssig spredning af pesticider.

Formandssvar fra Gladsaxe Kommune af 13. oktober 2021

Efterfølgende har Gladsaxe Kommune den 13. oktober 2021 fremsendt et formandssvar bilagt uddybende notat (bilag 1 og 2). Gladsaxe Kommune ønsker ikke at underskrive henvendelsen til miljøministeren i den nuværende form, men skriver blandt andet, at kommunen vurderer, at det er et positivt initiativ at skabe øget fokus på grundvandsbeskyttelse i hovedstadsområdet, for at sikre fremtidens drikkevand. Hvis Gladsaxe Kommune skal underskrive en fælles henvendelse til miljøministeren, skal en sådan henvendelse være bredere formuleret end det fremsendte forslag.

Gladsaxe Kommune foreslår:

- At henvendelsen afsendes fra en bredere kreds, fx alle kommuner og forsyninger med indvindingsopland uden for regionens prioriterede indsatsområder.
- At formålet med henvendelsen er at igangsætte proces, der har til formål at afdække de nødvendige tiltag for at sikre de essentielle bynære drikkevandsindvindinger i hovedstaden.
- At der i henvendelsen sættes fokus på, hvordan de seneste års udfordringer grundet fund af nye pesticider, herunder DMS, løses. Årsagen til, at dette udgør et særskilt problem er, at regionerne, der varetager den statslige opgave med at kortlægge, vurdere og oprense jord- og grundvandsforureninger, i dag ikke har lovhjemmel til at håndtere fladekilder. Da kommunerne heller ikke har lovhjemmel eller kapacitet til at løfte denne opgave, er der stort behov for at adressere denne udfordring på nationalt plan.
- At det fremgår tydeligt, at det er nye midler, der ønskes tilført, så det ikke påvirker regionens allerede igangsatte indsatser negativt.

Dialogen med de tre kommuner har således ført til følgende alternative forslag til henvendelse med miljøministeren om at fremtidssikre drikkevandet i hovedstaden:

1. Henvendelse til en bredere gruppe af kommuner og forsyninger i hovedstadsområdet for at få opbakning til en fælles dialog med miljøministeren om at igangsætte en proces for at sikre de bynære drikkevandsindvindinger i hovedstaden.
2. Henvendelse til miljøministeren fra Frederiksberg Kommune og Københavns Kommune med henblik på dialog om særskilte midler til grundvandsbeskyttelse af den fælles grundvandsressource i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S. Medunderskriver på dette er Københavns Kommune.

Region Hovedstaden har pt. udkast til offentlig indsats i 2022 og kommende år i høring. Udkastet for 2022 har ligesom de foregående år ikke fokus på at prioritere grundvandsbeskyttende indsatser i indvindingsoplandet. Se særskilt sag herom på denne dagsorden.

By-, Kultur- og Miljørådets vurdering

By-, Kultur og Miljørådet vurderer, at forslag 1 er i tråd med Frederiksberg Kommunes intentioner i henvendelsen til miljøministeren, og at forslaget formentlig vil kunne opnå tilslutning blandt de kommuner, som ligger uden for Region Hovedstadens prioriterede indsatsområder for grundvandsbeskyttelse. Dette skal dog undersøges nærmere ved indledningsvis at iværksætte et tværgående samarbejde med deltagelse af de pågældende kommuner og forsyninger. Igangsættelse af et sådant tværgående samarbejde vil kunne ske i løbet af 1. kvartal 2022. Processen må forventes at strække sig frem til 2.- 3. kvartal 2022, da de enkelte kommuner skal behandle sagen politisk, inden en fælles henvendelse til miljøministeren kan afsendes.

Forvaltningen anbefaler på baggrund af ovenstående, at der, uagtet det længere tidsperspektiv, igangsættes en proces som beskrevet i forslag 1, idet det vurderes, at en fælles henvendelse til miljøministeren fra den bredere kreds af kommuner og forsyninger vil give henvendelsen den nødvendige tyngde fremfor en henvendelse fra Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø, Bynatur og Mobilitetsudvalget

Bilag

Svar fra Gladsaxe Kommunes udvalgsformand

Notat fra Gladsaxe grundvandsbeskyttelse fælles henvendelse

Bilag 1. Oprindelig sag fra 13-09-2021

Oprindeligt forslag til fælles henvendelse til miljøministeren

Punkt 38: Disponering af midler til forbedring af cykelparkeringsforhold 2022

05.00.00-G01-379-21

Resume

Med sagen fremlægger forvaltningen forslag til udmøntning af puljen til forbedring af cykelparkering 2022 til udvalgets beslutning. Hovedparten af midlerne foreslås anvendt til etablering af mere cykelparkering for at kunne opfylde målet om 1.200 nye cykelparkeringspladser frem mod 2025. Derudover foreslås det, at forsøgsordningen med flytning af cykler parkeret udenfor stativ i bymidten fortsættes, samt at der afsættes midler til en cykelvenlig arbejdsplads-pris.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog, at puljen til forbedring af cykelparkering på 1,8 mio. kr. disponeres som foreslået og finansieres af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2022.

Indstilling

By- Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at puljen til forbedring af cykelparkering på 1,8 mio. kr. disponeres som foreslået og finansieres af det til formålet afsatte rådighedsbeløb i 2022.

Sagsfremstilling

Siden vedtagelsen af budget 2019 har der årligt været afsat en pulje til forbedring af cykelparkering i kommunens budget. Puljen anvendes særligt til etablering af flere cykelparkeringspladser, bl.a. i form af traditionelle cykelstativer, men anvendes også til andre initiativer, der skaber bedre forhold for og adfærd omkring cykelparkering.

I forbindelse med behandling af en gennemført cykelparkeringsanalyse (vedlagt som bilag) besluttede det tidligere By- og Miljøudvalg den 10. august 2020 en målsætning på cykelparkeringsområdet om etablering af 1.200 nye cykelparkeringspladser frem mod 2025.

Som det centrale element i udmøntningen af årets pulje foreslås videreførelse af arbejdet med at opfylde denne målsætning, fortsætte initiativet med at fjerne ulovligt parkerede cykler i Bymidten samt afsætte et mindre beløb til en pris til den mest cykelvenlige arbejdsplads (uddybes efterfølgende).

A. Udvidelse af cykelparkering ved trafikale knudepunkter samt forbedring af cykelparkering på boligveje med etagebebyggelse

Som nævnt besluttede det daværende By- og Miljøudvalg den 10. august 2020, at der frem mod 2025 skulle etableres 1.200 nye cykelparkeringspladser i cykelstativer, hvilket svarede til en forøgelse på ca. 10 % af det eksisterende antal cykelparkeringspladser på offentligt areal.

Der er i 2021 blevet etableret eller bestilt (på vej, men endnu ikke opsat) 676 pladser. Det vil sige, at der mangler at blive etableret 524 pladser for at opnå målet om 1.200 nye cykelparkeringspladser i stativ frem mod 2025.

Placering af den nye cykelparkering sker på baggrund af henvendelser fra beboere, boligforeninger mv. og ved generel besigtigelse af vejene. Forvaltningen vurderer, om der er et behov for cykelstativer, samtidig med at der skal findes plads til stativerne, hvis behovet er der.

De cykelstativer, der opsættes på boligveje med etagebebyggelse, placeres på f.eks. hjørnearealer eller langs facader, såfremt der kan opretholdes tilstrækkelig plads til at anvende fortovet som fodgænger. Indtil videre er der ikke peget på bilparkeringspladser som en mulighed for at placere cykelstativer, men det kan blive nødvendigt fremadrettet, da det er svært at finde tilstrækkelig med plads på hjørner, fortove, sideheller mm., hvor mulighederne er ved at være udtømte, og hvor der også samtidig ønskes placeret gadehaver, bænke, glasbeholdere, elløbehjul mv.

Udover boligveje vil der også være fokus på institutioner, uddannelsessteder og handelsstrøg i forhold til at udpege lokaliteter, hvor der er behov for mere cykelparkering samtidig med, at der skal kunne findes den fysiske plads. Der er i forbindelse med projektet "Klimavenlig parkering" blevet udpeget 12 bilparkeringspladser primært langs handelsstrøg, der inddrages til almindelig cykelparkering samt ladcykelparkering (besluttet af daværende By- og Miljøudvalg den 11. oktober 2021).

Der foreslås afsat 1.460.000 kr. til etablering af mere cykelparkering (ved en ca. gennemsnitspris pr. plads på 3.500 kr. vil det give 417 pladser i stativ).

Med forventet etablering af 417 cykelparkeringspladser i stativer, udestår der etablering af yderligere 107 cykelparkeringspladser for at opnå målsætningen om 1.200 nye pladser. Disse foreslås gennemført som led i udmøntningen af puljen i 2023. Det er forvaltningens vurdering, at disse sidste pladser bliver vanskeligere at placere og formentlig vil være forbundet med flere omkostninger end de hidtil etablerede pladser. Det skyldes, at de mest oplagte pladser i forhold til centrale knudepunkter og etageboliger er ved at være etableret. De sidste pladser kan i princippet nemmere placeres længere væk fra knudepunkterne/boliger - og med færre omkostninger - men vil i så fald næppe bidrage til at løse problemer med ulovligt parkerede cykler.

B. Fjernelse af ulovligt parkerede cykler

I bymidten er der hot-spots, hvor stort set alle ønsker at parkere deres cykel. Der har været meget fokus på at etablere så meget cykelparkering som muligt, men det er desværre ikke muligt at imødekomme den store efterspørgsel på cykelparkering f.eks. ved indgangen til Frederiksberg Centeret, når der skal tages hensyn til flugtveje, udeservering, andet byudstyr og ikke mindst, at de mange fodgængere skal kunne komme uhindret frem.

Daværende By- og Miljøudvalg besluttede den 27. april 2020, at Vejdirektoratet skulle ansøges om tilladelse til at iværksætte en forsøgsordning med flytning af cykler parkeret uden for stativ i bymidten til cykelkælder under gymnasiet. Efter en længere dialog med Vejdirektoratet blev der givet tilladelse til et forsøg med en varighed på 6 måneder. Forsøget blev igangsat den 24. juni 2021 og sluttede dermed til jul 2021.

Forvaltningen har søgt om forlængelse af forsøget med 6 måneder begrundet i, at den gennemførte forsøgsperiode har været atypisk pga. coronasituationen og deraf følgende nedlukninger og hjemsendelse. Dette har ikke været gældende for hele perioden, men det vurderes, at det har givet et ustabilt forløb og formentlig ændrede transportvaner, som også har påvirket cykeltrafikken. Herudover er ordningen kun afprøvet i et efterår, og der kan have været sæsonudsving, som typisk spiller en rolle i forhold til hvor mange, der cykler og parkerer.

Vejdirektoratet har givet tilladelse til at forlænge forsøgsperioden til den 24. juni 2022, hvilket betyder, at muligheden for en forsøgsperiode på op til et år benyttes fuldt ud. Forsøget vil efterfølgende blive evalueret.

Forsøget er p.t. indstillet, mens Vejdirektoratet behandlede ansøgningen om tilladelse til forlængelse af forsøget og vil blive genoptaget, såfremt udvalget beslutter at forlænge forsøget og disponere midlerne hertil.

Ud over aflønning af mandskabet, som udfører arbejdet med flytning af cykler, vil forvaltningen få udarbejdet nye skilte til de syv infostandere i området, da det har vist sig, at cyklisterne nemt overser skiltene. Desuden vil forvaltningen foreslå at der bliver ansat såkaldte 'cykelguider', som henviser cyklisterne til ledig cykelparkering.

Cykelparkeringskælder under gymnasiet, som de ulovligt parkerede cykler bliver flyttet til, er og skal være åben altid, så cyklister kan afhente deres cykler på alle tider af døgnet. Desværre bliver cykelkælder også anvendt til uønskede formål, som f.eks. toilet og hærværk på installationer. For generelt at opnå en højere anvendelse af cykelkælder til parkering af cykler, arbejder forvaltningen på supplerende initiativer for at gøre det mere attraktivt at anvende cykelkælder, bl.a. med opsætning af flere kameraer, så alle vinkler dækkes, sikring af installationerne i loftet samt adgangskontrol ved anvendelse af sundhedskort, som det er kendt fra f.eks. biblioteker. Med undtagelse af sidstnævnte indsats afholdes udgifterne af driftsmidler, mens det foreslås at puljen til forbedring af cykelparkeringsforhold afholder udgifterne til etablering af en adgangsordning via sundhedskortet. Der foreslås afsat 100.000 kr. til formålet.

Der foreslås i alt afsat 330.000 kr. til at fortsætte med ordningen med flytning af cykler parkeret uden for stativ i bymidten, inkl. etablering af adgangsordning med sundhedskort.

C. Cykelvenlig arbejdsplads-pris

På baggrund af et forslag fra daværende rådmand Balder Mørk Andersen, besluttede daværende By- og Miljøudvalg den 22. november 2021, at der skal uddeles en pris til den mest cykelvenlige arbejdsplads i kommunen.

Fra forvaltningens side skal der allokeres ressourcer til administration og det opsøgende arbejde med at finde kandidater til prisen. Det er erfaringen fra kommunens tre erhvervspriser, at det er nødvendigt at være opsøgende i forhold til at få flere nomineringer til de pågældende priser.

Rammer og kriterier for prisen er ikke fastlagt endnu. Derfor fremlægger forvaltningen en sag med forslag til rammer og kriterier på et senere tidspunkt, idet det foreslås, at der på nuværende tidspunkt afsættes 10.000 kr. til prisen.

Andre aktuelle tiltag

Ud over de førnævnte forslag til aktiviteter i 2022, arbejder forvaltningen bl.a. med de efterfølgende aktiviteter.

I Cykelparkeringsanalyse 2020 er der et mål om, at der etableres supplerende mulighed for fastlåsning af cyklen ved 5 trafikale knudepunkter fjernere fra målet, så cykelparkeringspladserne fremstår mere attraktive. Der er derfor lavet et forsøg med mulighed for fastlåsning af cyklen på Fasanvej Station, hvor der er blevet opsat 12 fastlåsningsstativer. De er placeret ved de fjernest beliggende cykelstativer i forhold til metronedgangen for at se, om man kan få cyklister til at parkere lidt længere væk, hvis der er et tilbud om fastlåsning af cyklen. Der blev monteret asfaltfolier, der henviste til fastlåsningsstativerne. Det ser desværre ikke ud til, at fastlåsningsstativerne er attraktive nok i forhold til at motivere cyklister til at anvende cykelparkering lidt længere væk fra metronedgangen. Der er ca. 60 meter fra nedgangen til fastlåsningsstativerne. Forvaltningen vil undersøge, hvilke andre typer af fastlåsningsstativer der er kommet på markedet for at kunne lave forsøg ved andre trafikale knudepunkter.

I november 2020 blev Solbjergvej, fra Falkoner Allé til svinget ved Den Grønne Sti, som et forsøg afmærket som cykelgade med ærindekørsel tilladt. Den officielle skiltning af cykelgaden består i en "cykelgade-zonetavle" placeret i hver sin ende af strækningen, hvilket kan være svært at opdage både for cyklister og øvrige trafikanter. Da der ikke er lavet fysiske ændringer på strækningen, blev der lagt orange cirkler med cykelsymboler på kørebanen for at henlede cyklisternes opmærksomhed på, at de må cykle på kørebanen. Der er lavet videoregistreringer af, hvor cyklisterne cykler. Især for den østlige del af Solbjergvej ser det ud til, at det er svært at få cyklisterne ud på kørebanen, da de fleste foretrækker at cykle på de jævne chaussésten (den oprindelige cykelbane) med undtagelse af, når der holder varebiler mv. parkeret, og cyklisterne bliver tvunget ud på kørebanen. For at få den fulde effekt af cykelgaden er det forvaltningens vurdering, at den østlige del af Solbjergvej bør ændres fysisk, så den fremstår tydeligt som en cykelgade.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

I forhold til det overordnede mål om etablering af 1200 nye cykelparkeringspladser frem til 2025 er det vigtigt, at den primære andel af de afsatte midler til forbedring af cykelparkeringsforhold anvendes til etablering af mere cykelparkering. Nogle steder er det dog ikke muligt at etablere nok cykelparkeringsmuligheder så tæt på målet, som cyklisterne kunne ønske sig, hvilket f.eks. gør sig gældende nogle steder i bymidten. Det er derfor forvaltningens vurdering, at en indsats med at flytte ulovligt parkerede cykler i bymidten er et vigtigt supplement til den jævnlige oprydning i "døde cykler", der foregår ved metrostationerne. Ved oprydningen frigøres der kapacitet i cykelstativerne, og ved ordningen med flytning af ulovligt parkerede "puffes" cyklister forhåbentlig til at finde et ledigt cykelstativ næste gang, de besøger stedet.

Økonomi

Der er i budget 2022 afsat en pulje til forbedring af cykelparkeringsforhold på 1,8 mio. kr. Midlerne er anlægsbevilget af Kommunalbestyrelsen i forbindelse med vedtagelsen af budgettet for 2022 på vilkår af, at bevillingen anvendes til projekter, som godkendes og prioriteres af Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget.

Puljen til forbedring af cykelparkeringsforhold på 1,8 mio. kr. disponeres på følgende måde:

- A. Udvidelse af cykelparkering ved trafikale knudepunkter samt Forbedring af cykelparkering på boligveje med etagebebyggelse - 1.460.000 kr.
- B. Fjernelse af ulovligt parkerede cykler - 330.000 kr.
- C. Cykelvenlig arbejdsplads-pris - 10.000 kr.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget

Bilag

Cykelparkeringsanalyse Frederiksberg 20.4.2020

Punkt 39: Disponering af 2022 midler til indsatser i Spildevandsplan 2019-2031

06.00.05-G01-2-16

Resume

Der er i budget 2020 afsat 2,8 mio. kr. til implementering af Spildevandsplan 2019-2031. I 2022 er der et rådighedsbeløb på 1,3 mio. kr., som foreslås disponeret til en række indsatser. Udvalget skal med denne sag tage stilling til, om udmøntningen af midlerne kan godkendes.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog, at forslag til disponering af midlerne på 1,3 mio. kr. i 2022, til implementering af indsatser i Spildevandsplan 2019-2031, godkendes.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at forslag til disponering af midlerne på 1,3 mio. kr. i 2022, til implementering af Spildevandsplan 2019-31, godkendes

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har den 2. december 2019 vedtaget Spildevandsplan 2019-2031 og afsat i alt 2,8 mio. kr. i budgetforliget 2020 til udmøntning af planen. Det er en plan for kommunes afledning, rensning og anden bortskaffelse af spildevand, herunder regnvand (tag/overfladevand). Planen fastsætter rammerne for, hvordan spildevandssystemet skal udvikles af kommunen og forsyningen.

Af spildevandsplanen fremgår det, at kloaksystemet stort set overalt på Frederiksberg er et fællessystem, hvor spildevandet håndteres i det samme system – også regnvand. Generelt er systemet i god stand, men systemet er samtidig under pres pga. bl.a. klimaændringer med mere og kraftigere regn, befolkningsudviklingen i oplandet samt skærpede krav til vandmiljøet.

Med skybrudsindsatsen er der planlagt investeringer på ca. 2,2 mia. kr. til anlæg af et skybrudssystem, der beskytter byen mod skadevoldende oversvømmelser. Her skal indsatser i spildevandsplanen sikre, at integrationen mellem skybruds- og kloaksystemet optimeres, så investeringen i skybrudshåndtering kan gennemføres med størst mulig synergi til det eksisterende spildevandssystem.

Indsatserne i spildevandsplanen relateres til seks centrale temaer i planen: "Regnvand frakoblet kloakken", "Serviceniveau under regn", "Vandkvalitet og rensning af spildevand", "Klimatilpasset byudvikling", "Klimavenligt og bæredygtigt kloaksystem" samt "Organisering og styring".

I 2022 er der et rådighedsbeløb på 1,3 mio. kr., der foreslås disponeret til nedenstående indsatser, jf. Spildevandsplan 2019-2031:

Tema	Indsatser i spildevandsplan 2019-2031	Beløb
Regnvand frakoblet kloakken	Videreførelse af indsats: Udvikling af en regnvandsplan På baggrund af tekniske undersøgelser fra Frederiksberg Forsyning påbegyndes arbejdet med en strategi/plan for håndtering af regnvand herunder afkobling m.m. Relevante øvrige miljømåls, f.eks. opfyldelse af kloakservicemål, undersøges.	0,23 mio. kr.
Klimatilpasset byudvikling	Videreførelse af indsats og afrapportering: Udvikle innovative klimatilpasningsløsninger Projektet omhandler træers vandforbrug og et plantehuls vandbalance med henblik på at kunne forbruge/genanvende regnvand, som ellers ville været endt i kloakken, og indregne dette regnvand i det volumen, der skal håndteres for at klimatilpasse Frederiksberg. Projektet udføres i samarbejde med Københavns Universitet og præsenteres på vandkonference i efteråret 2022.	0,15 mio. kr.

Vandkvalitet og rensning af spildevand	Videreførelse af indsats: Undersøge tilstand i kommunale vejbrønde	0,5 mio. kr.
	Opretholde vedligehold og renovering af de kommunale vejbrønde for at undgå forurening af grundvandet	
	Ny indsats: Nye Vandområdeplaner i høring De nye Vandområdeplaner 2021-2027 er sendt i høring i januar 2022. Der foretages en vurdering af planernes konsekvens for Frederiksberg i relation til mål og indsatser fastsat i Spildevandsplan 2019-31.	0,1 mio. kr.
	Ny indsats: Kildesporing af miljøfremmede stoffer I BIOFOS regi samarbejdes der med kildesporing af skadelige stoffer for vandmiljøet, som miljøfremmende stoffer og metaller med henblik på fremtidig regulering. Ejerkommunerne herunder Frederiksberg bidrager til finansieringen af analyser m.m..	0,02 mio. kr.
Organisering og styring	Ny indsats: Opfølgning på ny lovgivning om klimatilpasning Med nyt regelsæt om klimatilpasning skal skybrudsindsatsen være samfundsøkonomisk hensigtsmæssig. Det kræver bl.a. fastsættelse af nyt serviceniveau for skybrud og efterfølgende samfundsøkonomiske beregninger m.m.	0,3 mio. kr.
	I alt	1,3 mio. kr.

Projekterne udføres i tæt samarbejde med Frederiksberg Forsyning. Flere af projekterne er flerårige og forventes først afsluttet i 2023/24, herunder udarbejdelse af regnvandsplan, opfølgning på ny lovgivning m.fl.

Udvalget vil få afrapporteret en status for indsatsen og fremdriften for projekterne i den årlige klimatilpasnings- og spildevandsredegørelse – forventeligt i efteråret 2022.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurderer

Forvaltningen vurderer, at forslaget til disponering af midler til implementering af Spildevandsplan 2019-2031 vil være den mest hensigtsmæssige udnyttelse af midlerne i 2022 og i overensstemmelse med intentionerne i Spildevandsplanen. Indsatserne bidrager til at sikre synergi med udviklingen af skybrudssystemet, samtidigt med at konsekvenserne af ny lovgivning på klimatilpasningsområdet og konsekvensen af de kommende vandområdeplaner vil kunne inddrages rettidigt.

Økonomi

Der er i budget 2022 afsat 0,78 mio. kr. til arbejdet med Spildevandsplan 2019-2031. Dertil kommer et overført mindreforbrug fra 2021 på i alt 0,52 mio. kr. til bl.a. det ikke færdiggjorte arbejde med regnvandsplanen, jf. omdisponeringssag af puljen september 2021 i daværende By- og Miljøudvalg. Der er således i 2022 1,3 mio. kr. til disponering til arbejdet med Spildevandsplan 2019-2031. Heraf foreslås 0,8 mio. kr. disponeret til tiltag, der er igangsat i 2021, og som først færdiggøres i 2022, mens 0,5 mio. kr. foreslås disponeret til nye tiltag, jf. sagsfremstillingen.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget

Punkt 40: Forsøgsordning om lokale hastighedsgrænser

05.01.00-G01-7-22

Resume

Der er nu åbnet for ansøgning om deltagelse i Transportministeriets treårige forsøg med lokale hastighedsgrænser. Udvalget skal med denne sag træffe beslutning om kommunens deltagelse i forsøgsordningen, herunder de områder, som forvaltningen har udpeget til forsøget.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget vedtog,

1. at orientering om ansøgning om deltagelse i forsøgsordning godkendes,
2. at de udvalgte forsøgsområder godkendes,
3. at den vestlige del af Frederiksberg yderligere prioriteres, ved at P.G. Rams Allé, og Den Sønderjyske by også indgår i forsøget,
4. at forvaltningen i det igangværende arbejde med hastighedsplan for Frederiksberg Kommune skal belyse muligheden for at nedsætte hastigheden på en større del af vejnettet, og at der i denne forbindelse indgås dialog med Vejdirektoratet vedr. hastighedsnedsættelse på trafikvejene.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at orientering om ansøgning om deltagelse i forsøgsordning og
2. at de udvalgte forsøgsområder godkendes.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 6. december 2021, at Frederiksberg Kommune skulle deltage i ny forsøgsordning for at sænke fartgrænserne 2022, hvor 15 udvalgte kommuner, får mulighed for at sænke fartgrænserne i byen.

Vejdirektoratet har nu åbnet for ansøgninger til forsøgsordningen med frist for ansøgninger fredag den 11. februar 2022. Vejdirektoratet forventer at melde tilbage til kommunerne senest d. 25. februar 2022.

Følgende forudsætninger skal være opfyldt for de kommuner, der ønsker at komme i betragtning til at deltage i forsøgsordningen:

- Kommunen planlægger at indføre lokale hastighedsgrænser i tættere bebyggede områder på vejstrækninger og/eller i afgrænsede områder inden for de kommende tre år efter bekendtgørelsens ikrafttræden.
- Kommunen indvilliger i at afrapportere sine erfaringer med processen til Vejdirektoratet senest tre år efter forsøgsordningens indførelse.

Selve ansøgningen skal være kortfattet og som minimum indeholde følgende:

- Kommunens planlagte projekter med lokale hastighedsgrænser.
- Beskrivelse eller links til dokumenter, der beskriver kommunens vejnet og vejnetshierarki. Det kan være link til kommuneplanens beskrivelse af vejnettet og/eller digitale kort hvor vejenes status tydeligt fremgår.

Ved udvælgelsen af de 15 kommuner, der kan deltage i forsøgsordningen, vil Vejdirektoratet lægge vægt på at få en bred sammensætning af kommuner og projekter. De ønsker deltagelse af forskellige typer kommuner, herunder storbyer, kommuner med mange små byer, sommerhuskommuner etc. I udvælgelsen vil Vejdirektoratet sammenholde de ansøgende kommuners projekters omfang og karakter for at sikre denne forskellighed. Frederiksberg Kommune er iblandt de 15 kommuner, der kan søge.

Der er i forsøgsordningen udvidet mulighed for at fastsætte lokale hastighedsgrænser på 40 km i timen i tættere bebygget område på veje uden væsentlig betydning for den generelle trafikafvikling og uden en nærmere konkret vurdering af færdselsforholdene. Det er forvaltningens vurdering, at kravet om at de veje, der indgår i forsøgsordningen, ikke har en væsentlig betydning for den generelle trafikafvikling, betyder, at trafikveje ikke kan indgå i forsøget. Hastighed er ikke en væsentlig forklarende faktor i forhold til uheldsbilledet på trafikveje - eller andre veje - på Frederiksberg, hvorfor det formentlig ikke vil være muligt at argumentere for, at trafikveje bør være omfattet.

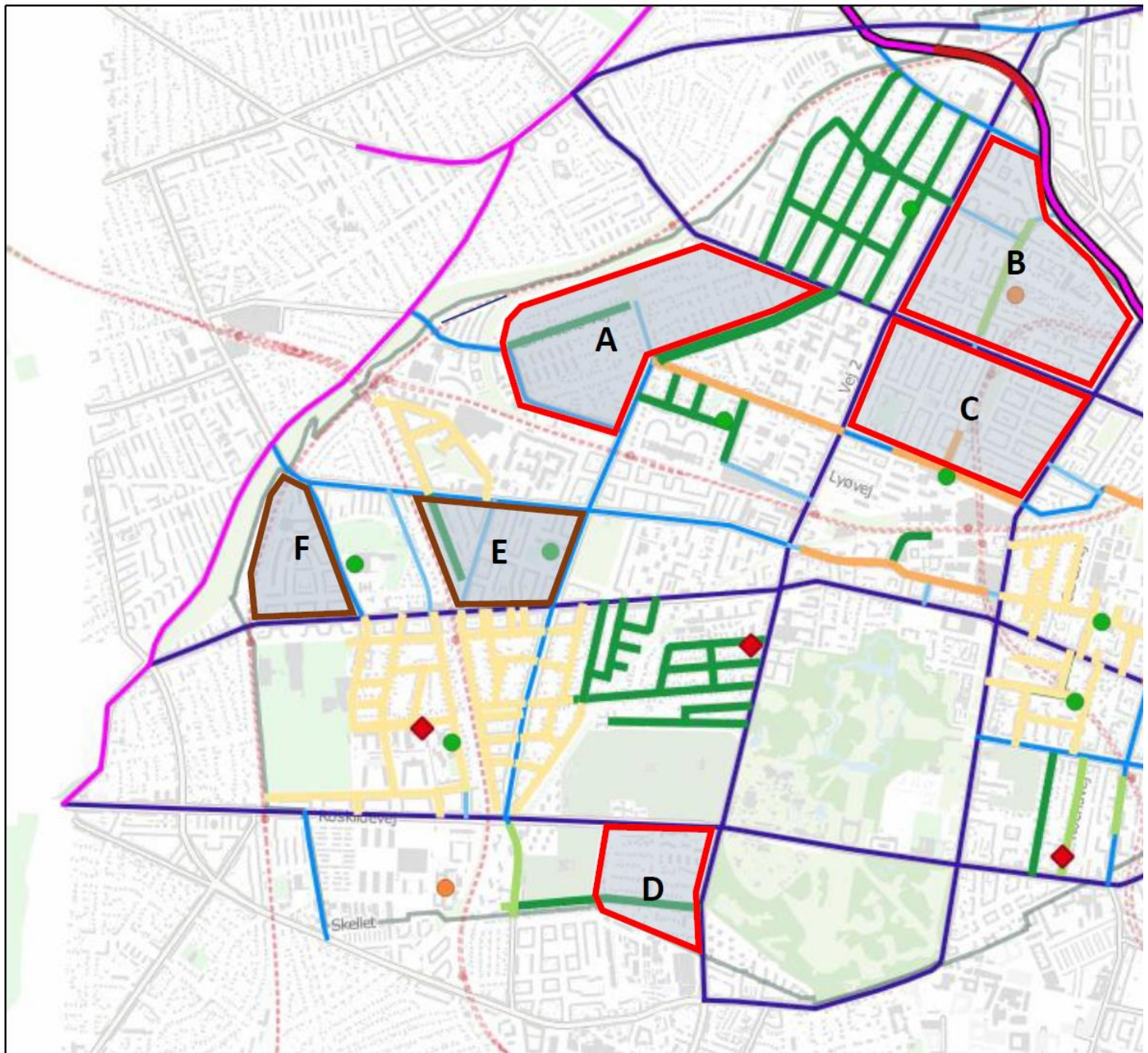
Forvaltningen foreslår derfor, at ansøgningen om deltagelse omfatter fire delområder på Frederiksberg. De konkrete områder, der foreslås, er udvalgt dels fordi der er kommet flere henvendelser fra borgere her, dels fordi det er områder, hvor der, i modsætning til andre områder, ikke allerede er en lavere hastighedsgrænse. De 4 områder er (se kort herunder):

A: Kvarteret omkring Bernhard Bangs Allé-Moltkesvej-Tesdorpsvej

B: Kvarteret omkring Ane Katrines Vej-Kronprinsesse Sofies Vej

C: Svømmehalskvarteret

D: Blomsterkvarteret

Forvaltningen kan pege på to sekundære områder, der alternativt kunne indgå i forsøget i stedet for nogle af de foreslåede, såfremt udvalget måtte ønske det. De to områder er:
 E: P.G. Ramms Allé kvarteret - og
 F: Den sønderjyske by.

By-, kultur og miljøområdet vurdering

Med baggrund i de forudsætninger, der er opstillet for at kunne deltage i forsøget, vurderer forvaltningen, at det er meget sandsynligt, at Frederiksberg Kommune bliver udpeget som en af forsøgskommunerne. De fire udpegede områder vurderes at være repræsentative for Frederiksberg, og resultaterne fra forsøget vil derfor kunne danne grundlag for kommende ansøgninger om etablering af lokale hastighedsgrænser flere steder i kommunen.

Økonomi

Forvaltningen vurderer, at udgifter til opsætning af skilte i de berørte fire områder beløber sig til ca. 200.000 kr. Da der ikke er afsat øremærkede midler til forsøget, foreslås udgifterne afholdt via skilte- og afmærkningskontoen. Det vil dog medføre, at der er mindre budget til at gennemføre almindelig vedligehold og udskiftning af skilte og afmærkning samt etablering af ny, hvorfor det kan blive nødvendigt at udskubbe nogle opgaver til 2023.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, bynatur og mobilitetsudvalget

Punkt 41: Orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022

05.14.00-G01-21-20

Resume

Frederiksberg skal være en destination i Hovedstaden, og der foregår mange forskellige arrangementer i byen året rundt - om end corona har lagt en dæmper på afviklingen af arrangementer i 2020-2021. Hvert år forelægger By-, Kultur- og Miljøområdet en oversigt over de afholdte arrangementer på offentlige veje og pladser det forgangne år samt allerede kendte arrangementer for det kommende år. Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget forelægges sagen til orientering.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen.

Sagsfremstilling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget udsatte på mødet den 31. januar 2022 sagen, idet forvaltningen blev anmodet om en redegørelse for, hvordan naboer til arrangementer orienteres.

Forvaltningen kan hertil oplyse, at det grundlæggende er arrangørens ansvar at markedsføre arrangementet og foretage naboorientering, herunder orientere de nærmeste naboer om eventuelle lyd- og lysgener samt afspærringer/omvejskørsel. Sidstnævnte sker typisk gennem opslag ved de berørte ejendomme. Såfremt arrangøren ønsker det, kan arrangøren supplerende mod dækning af omkostningerne gøre brug af kommunens SMS-ordning og informere berørte borgere via SMS.

Forpligtelsen til at naboorientere er et vilkår i tilladelsen til arrangementet, ligesom det er nævnt i "Arrangørguiden". Kommunen har ingen umiddelbare sanktionsmuligheder, såfremt arrangøren ikke overholder dette. Det er dog forvaltningens vurdering, at arrangørerne generelt er gode til at naboorientere.

Frederiksberg Kommune informerer supplerende om arrangementer i månedlige annoncer i FrederiksbergLIV - og løbende via bladets infoannoncer, når der er tale om vejlukninger. Vejlukninger omtales desuden på kommunens hjemmeside under "Aktuelle vejarbejder og vejlukninger" samt løbende på AFA JCDecaux' infosøjler, som er placeret rundt omkring i byen.

Tidligere sagsfremstilling

I Frederiksbergstrategien er der som mål fastsat, at Frederiksberg skal være en destination i Hovedstaden, hvor events med kvalitet, faglighed og mangfoldighed prioriteres, og hvor der gives rum til både faste aktiviteter og nye unikke begivenheder, som er tilpasset Frederiksberg. Der foregår mange arrangementer året rundt på byens offentlige veje og pladser, og hvert år forelægger By-, Kultur- og Miljøområdet en oversigt over afholdte arrangementer det foregående år samt allerede kendte arrangementer det kommende år til både Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget.

Idet både 2020 og 2021 har været præget af corona, har der ikke været samme antal arrangementer som tidligere år, og især større arrangementer er slet ikke blevet afholdt. I løbet af 2021 blev der afholdt 94 arrangementer (se listen i bilag 1). Hertil kommer en række demonstrationer. Tendensen har indtil 2020 været stigende i antallet af arrangementer, men corona har som bekendt lagt en dæmper også på kulturlivet. Større arrangementer i 2022, som forvaltningen allerede er bekendt med, kan ses af oversigten i bilag 2.

Vejlukninger og trafikomlægninger i forbindelse med arrangementer forekommer især på det klassiske Frederiksberg omkring Frederiksberg Allé, Allégade og Pile Allé samt den østlige del af Roskildevej. Herudover er der mange arrangementer under Bispeengbuen, som dog i mindre grad medfører vejafspærringer, men derimod støj, der kan være en udfordring for naboerne. Desuden afholder Frederiksberg Kommune hvert år FRBDage, hvor der i mindre omfang lukkes veje rundt omkring i kommunen, ligesom der i flere år er afholdt Høstfest på Frederiksberg Allé, hvor der dog kan køres i lokalbanen, så vejafspærringen ikke er så massiv. Udover dette kan der ske lukning af lokalveje rundt omkring i kommunen i forbindelse med vejfester, loppemarkeder og mindre arrangementer, hvor mindre veje lukkes af i en kortere periode, og hvor det reelt ikke har konsekvenser for trafikafviklingen.

Som nævnt er særligt det klassiske Frederiksberg omkring Frederiksberg Allé, Allégade og Pile Allé attraktivt for mange arrangører, da alléen sammen med Frederiksberg Runddel udgør en smuk kulisse. I 2021 har der været fem arrangementer, der medførte større vejafspærringer alene i det område. Disse arrangementer afholdes som udgangspunkt i

weekender, hvor trafikbelastningen heldigvis er langt mindre end i hverdagene. Flere af arrangementerne har været afholdt mange gange blandt andet Post Nord Danmark Rundt.

Det sikres altid, at vejafspærringer mv. fjernes så hurtigt som muligt efter et arrangement, så trafikken kan komme i gang igen. Herudover sikres det så vidt muligt, at beboerne i lokalområdet kan komme til og fra deres bolig, mens arrangementet står på, ligesom det sikres, at redningskøretøjer mv. kan komme til. Desuden sikres det, at beboerne i det berørte område naboorienteres om et givent arrangement, hvilket arrangøren er forpligtet til.

Kommunikationsindsats

Hvad angår kommunikation om større arrangementer i byen, der har konsekvenser for trafikafviklingen, søger kommunen altid at kommunikere bredest og bedst muligt ud. Praksis er, at der orienteres i lokalavisen og på kommunens digitale platforme, herunder også på kommunes hjemmeside under "Arrangørguiden", som er en guide for arrangementsansøgere. Guiden fortæller om ansøgningsprocedure, vilkår for tilladelse, involvering af andre myndigheder, naboorientering, håndtering af affald m.v.

Arrangørerne er altid forpligtet til selv at foretage naboorientering om arrangementet, hvilket både fremgår af tilladelsen og arrangørguiden. Herudover kan arrangørerne benytte kommunes SMS-ordning til at sende SMS'er mod betaling ud til alle berørte beboere med information om arrangementet.

Desuden kan borgerne også månedligt læse om aktuelle arrangementer i en tresiders annonce i FrederiksbergLIV. Endeligt informeres der også løbende på AFA JCDecaux' infosøjler, som er placeret rundt omkring i byen. Her opsættes plakater, som beskriver sommerens arrangementer med henblik på at informere borgerne i god tid. Plakaterne hænges normalt op ad to omgange i løbet af året: Ultimo april om arrangementer i maj-juni samt primo juli om arrangementer i juli-september.

Idet corona har sat sit præg på afviklingen af arrangementer, var det ikke relevant at opsætte plakater i infostanderne i 2020, og i 2021 har det generelt været usikkert, hvorvidt arrangementer kunne afholdes. Derfor blev plakaten med information om sommerens events 2021 erstattet med denne tekst:

"Sommeren på Frederiksberg byder på et væld af kulturelle muligheder og events på Frederiksberg. Find din sommeroplevelse på oplevel.frederiksberg.dk og husk at passe godt på hinanden!" Det vurderes i den sammenhæng at være en god model i en svært forudsigelig tid at lade den konkrete oversigt over arrangementer være digital og blot henvise til den på infostanderne.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at byens arrangementer på de offentlige veje, pladser og parker er i tråd med Frederiksbergstrategiens mål om, at Frederiksberg skal være en attraktiv destination i Hovedstaden. Det er dog også forvaltningens vurdering, at corona har sat sit præg på antallet af arrangementer i 2020-2021, hvorfor byen ikke har oplevet helt så mange gener i form af støj, vejlukninger og trafikomlægninger. Der skal imidlertid stadig være opmærksomhed på området omkring det klassiske Frederiksberg, hvor der er flest større arrangementer med vejlukninger, hvilket fortsat kan give genevirkninger for beboerne, kirken, De Små Haver og den generelle trafikafvikling i området - måske især når samfundet åbner igen med et større antal arrangementer til følge.

Økonomi

Orienteringen i sig selv medfører ingen ekstra udgifter.

Det bemærkes imidlertid, at der i især i forbindelse med sagsbehandlingen af de større arrangementer kræves et større ressourceforbrug bl.a. i form af flere møder med arrangørerne, beredskab og politi samt sommetider deltagelse ved selve arrangementet efter krav fra politiet. Men også mindre arrangementer, hvor ansøger fra start ikke helt er afklaret om sine ønsker, kræver ofte en længere dialog og flere møder. Forvaltningen oplever at blive inddraget i planlægningsprocessen i større omfang end tidligere.

Borgmesterpåtegning

Nej

Behandling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget

Historik

Indstilling 31. januar 2022, pkt. 29:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022 på offentlige veje og pladser tages til efterretning.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 31. januar 2022, pkt. 29:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen, idet forvaltningen blev anmodet om redegørelse for, hvordan naboer til arrangementer orienteres.

Indstilling 31. januar 2022, pkt. 15:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

at orientering om afholdte arrangementer i 2021 og kommende arrangementer i 2022 på offentlige veje og pladser tages til efterretning.

Beslutning fra Kultur og Fritidsudvalget 2022-25, 31. januar 2022, pkt. 15:

Kultur- og Fritidsudvalget udsatte sagen.

Punkt 42: Anlægsbevilling til bynatur og biodiversitet 2022

04.00.00-P20-6-20

Resume

I denne sag foreslås en disponering af de i budget 2021/22 afsatte midler til den fireårige pulje til øget bynatur og biodiversitet for 2022 med henblik på at opnå mest muligt bynatur og biodiversitet på Frederiksberg. Udvalget skal tage stilling til anlægsbevillingen, herunder de konkrete udmøntningsforslag.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

- 1.at der meddeles anlægsbevilling på 5.3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
- 2.at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, og
- 3.at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse.

Sagsfremstilling

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte på mødet den 31. januar 2022 sagen, idet udvalget ønskede en yderligere redegørelse for prioritering af bl.a. taghave på rådhuset samt prissætning for anlægs- og gartnerarbejde i forbindelse med de enkelte forslag.

Taghave på Rådhuset

Udvalget bad på sit møde om en yderligere redegørelse for prioritering af blandt andet en taghave på rådhuset samt om et alternativ til denne.

Forvaltningens forslag om en taghave på rådhuset tager afsæt i en vurdering af, at projektet vil kunne tilgodese en bred vifte af hensyn. Målet i kommunens strategi for bynatur og biodiversitet er at bidrage til et levedygtigt miljø for fugle, insekt- og dyrearter og derigennem øge biodiversiteten - og herudover at bidrage til lokal og global reduktion af CO₂, nox'er og varmeeffekt samt at inspirere og stimulere til grønne initiativer. Initiativer – som ikke er synlige for alle – som f.eks. grønne tage og en taghave - kan således have stor effekt i forhold til biodiversiteten.

Taget på rådhuset, hvor der er foreslået etableret en taghave, huser i dag også kommunens bybier, som vil have stor gavn af de næringskilder, der vil være til stede i en taghave netop dette sted. Herudover vil andre insekter også have gavn heraf. Med flere insekter følger endvidere flere fødekilder til blandt andet mursejlerne, der har fået opsat redekasser på selve rådhusårnet.

Endelig vil en taghave have en række miljømæssige fordele. Eksempelvis vil en taghave medvirke til at dæmpe varmeeffekten, ved at den sorte tagflade vil blive omdannet til en grøn have, som optager CO₂ og køler omgivelserne. En taghave vil desuden kunne tilbageholde en vis mængde regnvand og dermed bidrage til Frederiksberg Kommunes klimaplan.

En taghave vil således kunne bidrage som inspirationskilde for de muligheder, der er i en tætbebygget by for at tilgodese biodiversitet i forbindelse med nybyggeri og renovering af eksisterende boligmasse.

Som alternativ til det foreslåede projekt kan forvaltningen foreslå at overføre midlerne til projektet på Troels Lunds Vej. Det er i indstillingen foreslået at tilplante to af de seks midterrabbatter på vejen (idet midterrabbatten mod Hoffmeyersvej er delt op i to med en sti i midten) startende med en midterrabat i hver ende af vejen – det vil sige den midterrabat, der grænser til Jens Jessens Vej og en del af midterrabbatten mod Hoffmeyersvej. Overføres midlerne til dette projekt, vil den anden halvdel af midterrabbatten mod Hoffmeyersvej kunne beplantes med insektvenlige og salttolerante stauder.

Prissætning for anlægs- og gartnerarbejde

Udvalget spurgte på sit møde endvidere ind til prissætningen for anlægs- og gartnerarbejde.

Forvaltningen kan hertil oplyse, at priserne for anlæg og første års etableringspleje er baseret på erfaringer med priser på lignende projekter i 2021. For insektvenlige stauder forventes således en kvadratmeterpris mellem ca. 1.200 kr. og 1.800 kr. afhængig af størrelsen. I denne pris indgår fjernelse af eksisterende græs og jord, håndgravning omkring

eventuelle træer, bortskaffelse af jord samt opfyldning af ny, ukrudtsfri vækstmedie. Derudover plantes der 12 stauder pr. kvadratmeter, som det første år skal håndluges og vandes omkring 20 gange, idet det bemærkes, at første års ekstra etableringspleje også er indlagt i prisen.

Den afledte drift for de forskellige foreslåede projekter er ligeledes baseret på baggrund af øget drift i lignende projekter. Nogle projekter etableres i anlæg, der allerede driftes, og her medregnes naturligvis kun merdriften, mens andre er nye projekter, hvorfor de relativt vil koste noget mere at driftes.

En drift på 25.000 kr. pr. år modsvarende en gennemsnitlig ugentlig indsats på ca. 1 time og 15 minutter, mens en drift på 5.000 kr. tilsvarende svarer til en gennemsnitlig indsats på ca. 15 minutter om ugen. Det inkluderer løn, maskiner, materialer og transport m.v.

Som eksempel er der i forbindelse med projektet i Lindevangsparken afsat 25.000 kr. til afledt drift, da det vurderes, at der udover den eksisterende drift skal anvendes ca. 1 time og 15 minutter mere om ugen. Den ekstra drift er nødvendig, da parkens eksisterende krat i dag kun modtager minimal pleje i sammenligning med det foreslåede nøddehegn, som vil kræve ekstra pleje og opmærksomhed, men samtidig styrke biodiversiteten i parken betragteligt, ligesom de øvrige foreslåede tiltag i parken også vil medføre en merindsats.

For så vidt angår projektet i Lindevangsparken skal det bemærkes, at der blandt andet vil blive tynde ud i det eksisterende krat på siden mod Dalgas Boulevard mellem Finsensvej og Ewaldsensvej. Her vil selvsåede træer og buske blive erstattet af et såkaldt lysåbent nøddehegn bestående af nøddebuske iblandet hjemmehørende, frugtsættende buske og træer, hvilket giver gode fødekilder til fugle, egern m.v. Ved jævnlig tilbageklipping vil nøddebuskene tilføre dødt ved til gavn for overvintrende insekter, svampe og pindsvin. Bevoksningen mod Dalgas Boulevard vil forsat skærme parken mod trafik, men på ovennævnte stykke fremstå mere åbent og imødekomende.

Tidligere sagsfremstilling

I budgetforliget for Budget 2021-22 fremgår det, at "Frederiksbergs bymæssige kvaliteter især er knyttet til det grønne. Det gælder træer, grønne åndehuller og haver såvel som i den måde, hvorpå det grønne tænkes ind i de bæredygtige løsninger i byen, herunder klimatilpasning.

Partierne er enige om, at bynaturen, biodiversiteten og et frodigt blomsterrigt udtryk kan styrkes yderligere". ... "Det skal ske ved at etablere flere små grønne og blå lommer, bedre forhold for insekter og blomster, og en yderligere begrovn af mindre pladser og gadehjørner. Ved et kommende udbud vil der være særligt fokus på begrovn af læskure mv."

Der blev i den forbindelse afsat 15,8 millioner over fire år til øget bynatur og biodiversitet, og i 2022 er der afsat 5,3 mio. kr. til formålet. Hertil kommer, at der er ubrugte midler fra puljen i 2021 på 400.000 kr., som følge af en række projekters udskydelse grundet blandt andet byggeri, corona og dermed underbemanding hos entreprenører. Disse midler forventes overført til anvendelse i 2022 til finansiering af udskudte projekter i 2021.

Det bemærkes, at midlerne, der blev afsat i 2021 til at styrke bynaturen og biodiversiteten på Frederiksberg på i alt 2,9 mio. kr., blev udmøntet til omlægning af mindre græsarealer til blomsterenge med henblik på at tiltrække insekter for at fremme biodiversiteten, endvidere er der omlagt og anlagt bede og gadehjørner med bivenlige stauder m.v., ligesom der er etableret gadehaver, som er borgerdrevne mv. Desuden er der iværksat en kortlægning over biodiversitetspotentialer på Frederiksberg, herunder målinger af biodiversiteten to konkrete steder for at opnå en baseline for biodiversiteten før indsatsen for at øge biodiversiteten disse steder samt igangsat en række øvrige eksterne samarbejder med andre relevante aktører.

Ovennævnte kortlægning "Biodiversitetspotentiale i Frederiksberg Kommune - Resultater & anbefalinger" er udarbejdet i samarbejde med Habitats ApS, som er en rådgivningsvirksomhed, der arbejder med løsninger, der kan fremme den lokale biodiversitet, og er samtidig pionerer i at arbejde med bynatur, der skaber samspil mellem biodiversitet og livskvalitet. Kortlægningen (bilagt), indeholder en opgørelse over kommunens grønne arealer. Herudover udvælges der i kortlægningen de grønne arealer, hvor der er størst potentiale for at opnå øget biodiversitet, idet størrelsen på arealerne, herunder arealernes funktion som grøn korridor, er af væsentlig betydning for indsatsen. Herudover indeholder kortlægningen konkrete forslag til initiativer i de grønne anlæg, hvor indsatsen foreslås på grund af deres størrelse. Kortlægningen forholder sig ikke til øvrige tiltag i kommunen for at løfte bynaturen lokalt. De foreslåede projekter for 2022 er bl.a. baseret på ovennævnte kortlægning, ligesom der også er projekter, der løfter bynaturen lokalt. På baggrund af ovenstående foreslår forvaltningen, at midlerne i 2022 disponeres til følgende projekter:

Formidling

Der afsættes 120.000 kr. til udarbejdelse og distribution af tre målrettede pjecer, der skal formidle, hvilke indsatser man som institution, boligforening eller haveejers kan gøre for at styrke bynaturen og biodiversiteten på egen matrikel til gavn for den samlede bynatur og biodiversitetsindsats på Frederiksberg. Yderligere afsættes der 150.000 kr. til borgerinddragelse og dialog omkring disse tre pjecer samt en fjerde, der henvender sig til offentlige og private bygherrer. Sidstnævnte er allerede under udarbejdelse.

Blomsterløg

Der har i flere år været afsat en pulje i budgettet til indkøb og udlægning af blomsterløg til at skabe blomstring i foråret, og de udgør samtidig vigtige næringskilder for bier og insekter på dette tidspunkt af året. Puljen udløb i 2021. Imidlertid besluttede daværende By- og Miljøudvalg på sit møde den 29. november 2021, at der skal afsættes 50.000 kr. til udlægning af blomsterløg i 2022, og at midlerne i 2022 skal afholdes af puljen for Bynatur og Biodiversitet.

Der vil således blive udlagt blomsterløg for 50.000 kr. Det vil være helt oplagt at udlægge blomsterløg i de arealer, der arbejdes med i 2022. Derfor vil dette blive indtænkt i nedenstående projekter. Herudover holder blomsterløg ikke evigt, og derfor vil der også blive genlagt blomsterløg, hvor disse er gået til. Hvorvidt løg er gået til, vil først kunne konstateres ved blomstringstiden i foråret.

Grønt gadehjørne i krydset mellem H.V. Nyholms Vej og Peter Bangs Vej

På hjørnet af Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej foreslås der etableret et grønt gadehjørne med et stort bed, som i udformning matcher bedene længere henne ad Peter Bangs Vej ved H.V. Nyholms Vej. Bedet vil være med til at højne biodiversiteten og vil kunne nydes fra en ny opstillet bænk. Byrummet bliver også udstyret med ny belægning samt cykelstativer og affaldskurv. Udvalget vil få forelagt et mere detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 165.000 kr.
- Afledt drift: 16.000 kr.

Nyttehaver ved Solbjerg Parkkirkegård

Daværende By- og Miljøudvalg vedtog på møde den 22. november 2021, at der etableres 10 nyttehaver på det grønne areal mellem Solbjerg Parkkirkegård og Søndre Fasanvej, hvor der i forvejen er placeret tre gadehaver.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 100.000 kr.
- Afledt drift: 15.000 kr.

Kærlighedspladsen

Kærlighedspladsen (det lille grønne område, hvor Kærlighedsstien møder Peter Bangs Vej) er i dag mørk og kan opleves utryk. Med det foreslåede projekt vil det lille grønne område blive åbnet for forbipasserende. Samtidig vil biodiversiteten kunne øges ved at erstatte bundbeplantning af vedbend med skyggetålende insektvenlige stauder.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 165.000 kr.
- Afledt drift: 15.000 kr.

Taghave på Rådhuset

På den østlige del af taget på rådhusets tredje sal foreslås der anlagt en taghave med insektvenlig beplantning. Haven vil kunne nydes fra en slynget sti på taget og blive beplantet med stauder og blomstrende buske. Udvalget vil få forelagt et detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 330.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Sideheller på Dirch Passers Allé

Sidehellerne på Dirch Passers Allé, fra Finsensvej til rundkørslen ved Preben Kaas Vænge, består i dag af en græsbeplantning. Der foreslås at erstatte den nuværende græsbeplantning med en insektvenlig urtebeplantning. Den nye beplantning vil give et løft til byrummet samt virke som en grøn korridor for insekter, fugle m.v.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 220.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Nyt grønt bånd på Finsensvej Vest

En del af det meget brede fortov, som strækker sig fra Finsensvej 120 til jernbaneoverskæringen ved Finsensvej 102, foreslås omdannet til et grønt bånd med henblik på at øge bynaturen og biodiversiteten af området. Det grønne bånd udvikles i samarbejde med områdefornyelsen Finsensvej Vest, og forvaltningen vil undersøge, om det kunne indtænkes som en del af en klimaløsning. Udvalget vil få forelagt et detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 1.100.000 kr.
- Afledt drift: 40.000 kr.

Lindevangsparken

Med afsæt i anbefalinger fra rapporten om biodiversitets potentialer på Frederiksberg foreslås staudebedet i Lindevangsparken ud mod Dalgas Boulevard at blive opdateret, således at der i huller m.v. tilføjes flere næringskilder til insekter i eksisterende staudebede, som beplantes med primært hjemmehørende arter. Desuden foreslås det at skabe flere bosteder for parkens dyreliv ved at omlægge eksisterende kratbevoksning til nøddehegn iblandet hjemmehørende frugtsættende træer. I disse zoner kan der anlægges lave sydvendte insekthøje, hvor bl.a. jordboende bier kan tage bolig, og krathegn, hvor insekter kan overvintre.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 275.000 kr.
- Afledt drift: 25.000 kr.

Kristian Zahrtmanns Plads

I anlægget foreslås det at tilføre nye pollenkilder ved at omlægge de eksisterende rosenbede til hjemmehørende og insektvenlige stauder suppleret af forårsblomster. Yderligere foreslås det, at der ryddes ud i kratbevoksningen i anlæggets vestlige del, hvorefter der kan anlægges mindre stensætninger samt ophænges fuglekasser.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 110.000 kr.
- Afledt drift: 5.000 kr.

Flintholm Kirke

Bynatur og biodiversitet i det lille anlæg foreslås styrket ved at indplante insektvenlige buske og stauder i randbeplantningen. Dermed skabes der flere levesteder for fugle og andre dyr, ligesom bærbuske vil give føde til dyrene. Under de store træer kan der etableres en bivenlig blomstereng. Det endelige design vil blive udviklet i dialog med kirken.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 275.000 kr.
- Afledt drift: 25.000 kr.

Troels Lunds Vej midterrabatter

Midterrabatterne på Troels Lunds Vej foreslås omlagt til salttolerant staudebeplantning. Det vil ikke være muligt at omlægge hele anlægget, så der startes op med beplantning i hver ende af vejen. Yderligere opsættes der fuglekasser i træerne i midterrabatterne. Projektet vil således skabe vigtige fødekilder til insekter samt styrke områdets fugleliv.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 449.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Pinetet (anlæg i Bymidten)

Der kan skabes flere mikrohabitater ved eksempelvis blotlægning af jord og anlæggelse af små stensætninger på anlæggets sydvendte del. Yderligere kan der opsættes fuglekasser på træerne og tilføjes flere pollenkilder i form af hjemmehørende vilde urter, som skal erstatte den eksisterende græsbeplantning.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 110.000 kr.
- Afledt drift: 0 kr.

Den Grønne Sti

Med afsæt i et samarbejde med Københavns Universitet og Dansk Ornitologisk Forening søger projektet at styrke fuglelivet og øge stiens potentiale som grøn korridor. Dette foreslås ved bl.a. at opsætte af fuglekasser og ved at skabe adgang til vand. I projektet foreslås det således at bearbejde Den Grønne Stis overgangszoner og tilføje flere fødekilder i form af vildtvoksende urter og hjemmehørende frugtsættende træer og buske.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 550.000 kr.
- Afledt drift: 46.200 kr.

Brøndsteds Allé

På hjørnet af Brøndsteds Allé og Vesterbrogade foreslås der etableret et grønt gadehjørne med et stort grønt bed, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. Bedet beplantes med insektvenlige stauder og vil kunne nydes fra en ny bæk. Udvalget vil få forelagt et detaljeret forslag til design, før projektet igangsættes.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 220.000 kr.
- Afledt drift: 10.000 kr.

Grøndalen og stien langs metroen

Dele af de store græsplæner i anlæggets nordvestlige del omlægges til blomsterrige beplantninger. Således kan der skabes en større kontinuitet mellem anlæggets vestlige del og den mere blomsterrige og vilde østlige del, som for nyligt blev omlagt i forbindelse med et regnvandsprojekt. Yderligere kan der opsættes fuglekasser på anlæggets træer og tilføjes flere fødekilder i form af hjemmehørende frugtsættende træer og buske. Hvor det er muligt foreslås græsbeplantninger på stien langs med metroen omlagt til blomstereng.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 330.000 kr.
- Afledt drift: 30.000 kr.

Frederiksbergs Ældre Kirkegård og Søndermark Kirkegård

I stil med indsatsen på Solbjerg Parkkirkegård i 2021 foreslås der opsat fuglekasser og insekthoteller på Frederiksberg Ældre Kirkegård og Søndermark Kirkegård. Yderligere vil kasserede gravsten blive omdannet til fuglebade og opsat ved eksisterende vandudtag, så kirkegårdenes dyreliv får adgang til vand. Hvor det er muligt, vil der blive etableret flere insektvenlige blomsterrige beplantninger.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 350.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Projekter igangsat i 2021

Grønnegården

Beplantningen langs den sydlige del af grønnegården udskiftes med blomstrende buske og stauder. herudover opsættes der et fuglehus.

- Anlægs og etableringspleje: 50.000 kr.

Grønt gadehjørne på Fuglevangsvej og J.M. Thieles Vej

På hjørnet af Fuglevangsvej og J.M. Thieles Vej blev det i 2021 besluttet at etablere et grønt gadehjørne med tre store grønne bede, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. De nye byrum vil kunne nydes fra to indbyggede bænke, og der opsættes også nye cykelstativer samt affaldskurve og stander til hundeposer. Der er allerede etableret et bed med indbygget bæk i krydsets vestlige hjørne. Etablering af de to bede i krydsets østlige hjørne, som efter aftale opsættes på privat grund, blev udsat i 2021 som følge af ombygning. Bedene vil blive opsat og beplantet i 2022.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 110.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Grønt gadehjørne på Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej

På hjørnet af Hoffmeyersvej og Peter Bangs Vej foreslås der etableret et grønt gadehjørne med tre store, grønne bede samt et nyt træ, som vil højne biodiversiteten og forskønne byrummet. Det nye byrum kan nydes fra den indbyggede bæk, og der opsættes også en affaldskurv og en stander til hundeposer. Der er i efteråret 2021 etableret og beplantet to bede, ét på hver side af Hoffmeyersvej. Efter dialog med områdets erhvervsdrivende, er der fundet dimensioner og placering for bedet og vejtræet, og de vil blive etableret primo 2022.

Overslagspriser for projektet:

- Anlæg og etableringspleje: 71.000 kr.
- Afledt drift: 20.000 kr.

Herudover afsættes der 400.000 kr. til projektering og løn.

By-, Kultur- og Miljøområdets vurdering

By-, kultur- og miljøområdet vurderer, at den foreslåede udmøntning af midlerne vil bidrage til at skabe mere bynatur og øge biodiversiteten på Frederiksberg både gennem nye projekter og steder, men også på eksisterende arealer, hvor biodiversiteten kan opgraderes.

Økonomi

Såfremt indstillingen tiltrædes, anlægsbevilliges 5,3 mio. kr. finansieret af rådighedsbeløbet for 2022. De samlede midler til rådighed i 2022 er 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022. De 5,7 mio. kr. anvendes til de ovenfor anførte projekter med tilhørende økonomi. Hertil kommer, at der er afsat 347.200 kr. til at håndtere de forventede udgifter til afledt drift.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

Miljø- Bynatur og Mobilitetsudvalget, M, K

Historik

Indstilling 31. januar 2022, pkt. 25:

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

- 1.at der meddeles anlægsbevilling på 5,3 mio. kr. finansieret af det afsatte rådighedsbeløb i 2022,
- 2.at de samlede midler til rådighed i 2022 på i alt 5,7 mio. kr. - 5,3 mio. kr. afsat i 2022 samt 0,4 mio. kr., der forventes overført fra 2021 til 2022, disponeres som beskrevet i sagen, betinget af at overførslen godkendes af kommunalbestyrelsen i forbindelse med sagen om anlægsoverførsler fra 2021 til 2022, og
- 3.at udvalget får forelagt designforslag for enkelte projekter til godkendelse inden udførelse.

Beslutning fra Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget 2022-25, 31. januar 2022, pkt. 25:

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget udsatte sagen, idet udvalget ønskede en yderligere redegørelse for prioritering af bl.a. taghave på rådhuset, prissætning for anlægs- og gartnerarbejde i forbindelse med de enkelte forslag.

Bilag

Afsluttende rapport_Biodiversitetspotentiale Frederiksberg kommune_221221_PDFVersion

Bevillingsskema - bynatur og biodiversitet 2022

Punkt 43: 1. revision af skybrudspakke 2022

05.01.02-G01-2-21

Resume

Daværende By- og Miljøudvalg besluttede i november 2021, hvilke skybrudsprojekter der skulle indgå i Skybrudspakken 2022. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (v. Forsyningssekretariatet) har siden afgjort, hvilke projekter der kan indgå i overgangsordningen for medfinansieringsprojekter. Afgørelsen betyder, sammen med prisstigninger på markedet, at det er nødvendigt at revidere skybrudspakken. 1. revision af skybrudspakken 2022 forelægges derfor til udvalgets godkendelse.

Beslutning

Miljø-, Bynatur og Mobilitetsudvalget indstiller,

1. at den forelagte disponering af rådighedsbeløb og anlægsbevillinger vedrørende puljen "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF" godkendes (gældende henholdsvis for den skattefinansierede og takstfinansierede del af puljen),
2. at der meddeles anlægsbevilling på 11,9 mio. kr. til takstfinansierede projekter finansieret af puljen til takstfinansierede skybrudsprojekter i 2022,
3. at overskydende midler på skattefinansierede projekter på i alt 0,15 mio. kr. føres tilbage til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter i 2022 - og
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter og omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes.

Indstilling

By-, Kultur- og Miljøområdet indstiller,

1. at den forelagte disponering af rådighedsbeløb og anlægsbevillinger vedrørende puljen "Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF" godkendes (gældende henholdsvis for den skattefinansierede og takstfinansierede del af puljen),
2. at der meddeles anlægsbevilling på 11,9 mio. kr. til takstfinansierede projekter finansieret af puljen til takstfinansierede skybrudsprojekter i 2022,
3. at overskydende midler på skattefinansierede projekter på i alt 0,15 mio. kr. føres tilbage til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter i 2022 - og
4. at de takstfinansierede anlægsudgifter midlertidigt finansieres via byggekreditter og omlægges til endelige lån i takt med, at de enkelte delprojekter afsluttes.

Sagsfremstilling

Daværende By- og Miljøudvalg besluttede på møde den 16. november 2015 at indgå en samarbejdsaftale med Frederiksberg Kloak A/S om finansieringen af de skybrudsprojekter, som er nødvendige for at indfri Klimatilpasningsplanens mål om at klimasikre byen. Det er aftalen, at skybrudsprojekterne skal være anlagt i udgangen af 2036.

Der er indgået lignende samarbejdsaftaler med København og Høfor samt kommunerne og forsyningsselskaber langs Harrestrup å, hvormed det muliggøres at finansiere anlægget af de nødvendige skybrudsprojekter med takstmidler. Det er et krav, at anlægspriserne skal være omkostningseffektive. Det vil sige, at skybrudsprojektet skal være billigere, end prisen på en tilsvarende udvidelse af eksisterende kloak.

Generelt er de fleste skybrudsprojekter både takst- og skattefinansieret. Det skyldes, at takstmidlerne kun må anvendes til de dele af projektet, som omhandler regnvandshåndtering. Erfaringer har imidlertid vist, at der er stor synergieffekt ved at kombinere skybrudsprojekter og byrumsprojekter og på den måde at skabe mere værdi for pengene.

Udvalget får hvert år den årlige skybrudspakke til godkendelse. Det fremgår heraf, hvilke projekter der anbefales igangsat samt forslag til disponering af midlerne afsat til skybrudsprojekter. Udvalget får efterfølgende det enkelte projektforslag til godkendelse, når disse foreligger.

Daværende By- og Miljøudvalg godkendte på møde den 29. november 2021 Skybrudspakke 2022. Der er i december 2021 faldet afgørelse om, hvilke projekter der kan indgå i overgangsordningen for medfinansieringsprojekter samtidig med, at der er sket prisstigninger i markedet. Dette betyder samlet set, at der er behov for en række ændringer:

- Der er usikkerhed om tolkningen af omkostningseffektivitet, efter at projekterne er optaget på overgangsordningen. Det forslås derfor kun at medtage de skybrudsprojekter, som har bedst omkostningseffektivitet i Skybrudspakken

2022, mens der skabes afklaring.

- Der har vist sig behov for yderligere justering af anlægs- og rådighedsbevillinger på et par af projekterne grundet fordyrelser. Pres på både materialepriser og arbejdskraft betyder, at der er prisforhøjelser på op til 30 procent på nogle af projekterne. Der er derfor brug for budgetjusteringer, der tager højde for disse prisstigninger.
- Det anbefales, at skybrudsprojektet i Ny Hollænderskolens skolegård bliver sammenlagt med projektet på Ny Hollændervejs flexareal. Projekterne er en del af samme renoveringsarbejder, og de to projekter er behandlet som ét projekt i kommunens ansøgning til Forsyningssekretariatet om mulige projekter til overgangsordningen for medfinansieringsprojekter.
- Det forslås, at skybrudsprojekter på Kastanievej, Lindevej og Uraniavej udgår, da det ikke har vist sig muligt at anlægge de nødvendige mængde volumen til regnvandsforsinkelse inden for en omkostningseffektiv pris.
- Det forslås, at anlægget af skybrudsprojektet på Pile Allé udskydes. Projektet var planlagt til at blive anlagt i indeværende år i forbindelse med Frederiksberg Forsynings renovering af drikkevandsledninger. Da de to projekter ikke er direkte forbundene, og dimensionering af anlægget afventer færdiggørelse af den igangværende regnvandsplan, anbefales det, at kun planlægningen og projekteringen gennemføres i år, mens anlæggelsen af projektet udsættes (projektet forventes anlagt i inden for de næste 4 år).

Skybrudspakke 2022 vil med disse justeringer se sådan ud:

Projekter	Bemærkninger
Ny Hollænderskolen: Skolegård og flexareal. Projektering og anlæg.	De tidligere to skybrudsprojekter sammenlægges til et projekt, da de omhandler de samme arealer. Det forventes, at skybrudsprojektet samt projekteringen af flexarealet gennemføres i indeværende år. Flexarealet vil blive anlagt efterfølgende skolegården.
Emil Chr. Hansens Vej: Kobling til Skolen på la Cours Vej. Projektering og anlæg.	I forbindelse med etablering af de sidste etaper af renoveringen af skolegården på Skolen på la Cours Vej er det muligt at koble regnvandssystemet på Emil Chr. Hansens Vej, således at regnvand fra dette område opsamles i skybrudsanlægget i skolegården på Skolen på la Cours Vej.
Pile Allé: Planlægning og projektering.	Projektet er en skybrudsvej, som på sigt vil lede vandet opstrøms fra Frederiksberg Have. Planlægningen og projektering af projektet påbegyndes i indeværende år, og det forventes, at anlæggelsen af projektet udsættes til efter 2024.
Frederiksberg Allé: Dækningsgrave. Anlæg af forsinkelsevolumen.	De nedlagte dækningsgrave langs Frederiksberg Allé omdannes til opmagasinering af regnvand. Projektet blev projekteret i 2021 og anlægges i år.
Betty Nansens Allé. Projektering og anlæg.	Budgettet for takstmidler øges fra 5,6 til 14,1 mio. kr. på grund af prisstigninger samt tekniske udfordringer. Projektet er en forsinkelsesvej, som skal tilbageholde regnvand fra

området omkring de nye boliger og plejehjem. Projektet forventes påbegyndt i år og færdiganlagt i 2023.

Nyvej samt
Pariseranlægget.

Projektering.

Etablering af et større forsinkelsesvolumen på Nyvej for at aflaste Frederiksberg Allé ved skybrud. Projektet forventes projekteret i år og færdig anlagt i 2023.

Edisonsvej.

Anlæg.

Der er tidligere blevet anlagt et forsinkelsesvolumen i skolegården ved Edisonsvej, og der er planer om at anlægge et lignede forsinkelsesanlæg på Hollændervej. Projektet på Edisonsvej skal sammenkoble disse projekter samt anlægge et mindre forsinkelsesvolumen. Ved at sammenkoble projekterne opnås en større effektivitet.

Bakkegårds Allé og
Halls Allé.

Projektering og anlæg.

Det anbefales, at der projekteres og anlægges et forsinkelsesvolumen langs Bakkegårds Allé og Halls Allé - og at der eventuelt tilkobles trævanding til nye træer. Disse projekter vil blive hydraulisk sammenhængende med skybrudsprojekt på Rahbeks Allé, som blev udført i 2021.

Egernvejsanlægget.

Projektering og anlæg.

Forundersøgelser blev udført i 2021, og der projekteres på et samlet skybrudsprojekt samt renovering af hele Egernvejsanlægget. Det forventes, at der anlægges et større forsinkelsesvolumen i år i forbindelse med renoveringen af legeområdet på de vestlige arealer ned mod Vagtelvej.

Parkeringspladsen bag
rådhuset.

Projektering og anlæg.

Koordineret med anlægget af parkeringskælderen på pladsen bag rådhuset anlægges et større forsinkelsesvolumen samt forskellige klimatilpasningselementer på pladsen, som kan illustrere og formidle det lokale vandkredsløb.

Frydendalsvej.

Anlæg.

Budgettet for takstmidler øges fra 9,5 til 17,7 mio. kr. på grund af prisstigninger. Der anlægges et forsinkelsesvolumen langs Frydendalsvej, som er koordineret med Frederiksberg Forsynings renovering af drikkevandsledningen. Anlægget forventes udført i perioden medio 2022 til medio 2023.

Nitivej og Priorvej.

Anlæg.

Budgettet for skattemidler øges med 0,5 mio. kr. på grund af prisstigninger. Der anlægges flere forsinkelsesvolumener, inkl. trævanding på strækningen.

Frederiksberg Allés
sydlige del, inkl.
cykelstier.

Anlæg.

Budgettet for skattemidler øges med 1. mio. kr. på grund af prisstigninger.

Skolen på Bülowvej.

Anlæg.

Budgettet for takstmidler øges med 0,44 mio. kr. på grund af tekniske udfordringer og prisstigninger.

Forundersøgelser øst og vest. Der afsættes midler til at forsætte udarbejdelsen af hydrauliske oplandsplaner for Frederiksberg samt til planlægning og samfundsøkonomisk genberegning for at muliggøre overgangen til finansiering via den nye lovgivning.

Planlægning.

Projekter, hvor anlægsfasen forslås udsat:

Projekter	Bemærkninger
Peter Bangs Vej Vest 2.	Det foreslås at udsætte anden etape af skybrudsprojektet på Peter Bangs Vej, inkl. begrønning, som oprindeligt blev igangsat i skybrudspakke 2019. Dette gøres for at sikre fremkommeligheden i området. Det bemærkes, at etape 1 er afsluttet i 2019, herunder skybrudssikring af strækningen mellem Anlæg.
Anlæg.	Søndre Fasanvej og Dalgas Boulevard.

By-, Kultur- og Miljøområdet vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at de foreslåede ændringer af skybrudspakken 2022 er nødvendige for at kunne gennemføre årets prioriterede skybrudsprojekter på den mest omkostningseffektive måde.

Økonomi

Lovgivningen, der giver mulighed for finansiering af skybrudsprojekterne via takstmidler, muliggør, at kravet om omkostningseffektivitet vurderes ud fra en pulje af skybrudsprojekter - og ikke kun ud fra det enkelte projekt. Det gøres for at sikre en større finansiell robusthed. Disse finansielle puljer omtales som projektpakker, og det enkelte skybrudsprojekt skal indgå i en projektpakke for at kunne finansieres via takstmidler. Projektpakkerne forelægges udvalget til godkendelse efter behov. Der er for nuværende godkendt fire projektpakker, og alle skybrudsprojekter, som er anbefalet i skybrudspakke 2022, er indeholdt i en af disse projektpakker.

De takstfinansierede anlægsudgifter finansieres ved kommunens optagelse af byggekredit i anlægsperioden. Byggekrediten omlægges til endelig belåning i takt med afslutning af de enkelte delprojekter. Ydelserne på de endelige lån betales i første omgang af Frederiksberg Kommune og viderefaktureres efterfølgende til Frederiksberg Forsyning. Takstmidlerne er ikke omfattet af anlægsrammen. I forbindelse med udarbejdelsen af regnvandsplanen vil der blive udarbejdet en revideret vurdering af de samlede omkostninger ved klimatilpasning af byen, inkl. beregning af konsekvenser for forbrugerpriserne på vandtaksterne.

Der er i budgettet for 2022 afsat rådighedsbeløb på 107,2 mio. kr. til takstfinansierede projekter og 28,6 mio. kr. til skattefinansierede projekter. Der er tidligere meddelt anlægsbevilling til en række af de oplyste projekter, som dermed lægger beslag på en del af rådighedsbeløbet i 2022.

Der søges om anlægsbevilling på 11,9 mio. kr. til takstfinansierede skybrudsprojekter finansieret af puljen for takstfinansierede skybrudsprojekter i 2022. På de skattefinansierede projekter søges der om at tilbageføre i alt 0,15 mio. kr. til puljen for skattefinansierede skybrudsprojekter. Tilbageførslen dækker over en kombination af merudgifter og besparelser, som til sammen frigør 0,15 mio. kr. Forskydninger i periodiseringen vil blive tilpasset i forbindelse med første forventede regnskab i 2022.

Med udmøntning af 1. revision af skybrudspakke 2022 vil der være afsat finansiering til følgende projekter:

Projekt (Alle beløb er angivet i hele 1.000 kr.)	Skybrudspakke 2022		Ændringer		Resultat af 1.revision		Finansieret via
	Takst	Skat	Takst	Skat	Takst	Skat	Projektpakke nr.:
Egernvejsanlægget	6.800	3.000			6.800	3.000	4
Parkeringspladsen bag rådhuset	7.500	0		2.000	7.500	2.000	4
Frederiksberg Allé, dækningsgrave	5.112	1.000		-500	5.112	500	4
Pile Allé	6.600	2.000			6.600	2.000	4

Betty Nansens Allé	5.600	1.900	8.400		14.000	1.900	2
Nitivej, Priorvej	5.700	1.000		500	5.700	1.500	3
Kastanievej, Lindevej, Uraniavej	5.401	1.910	-5.401	-1.650	0	260	4
L.I. Brandts Allé, N.J. Fjords Allé	3.903	2.000			3.903	2.003	4
Nyvej	7.393	2.000			7.393	2.000	4
Frydendalsvej	8.500	2.000	8.500		17.000	2.000	4
Edisonsvej, kobling til Hollændervej	866	0			866	0	2
Bakkegårds Allé og Halls Allé	7.500	4.000		-1.000	7.500	3.000	4
Ny Hollændervej, Flexareal og skolegård	2.000	0			2.000	0	2
Emil Chr. Hansens Vej (kobling til Skolen på La Cours Vej)	300	0			300		4
Frederiksberg Allé, sydlig del inkl. cykelstier				1.000		1.000	2
Skolen på Bülowsvej			440		440		2
Forundersøgelser øst	1.000	1.000		-250	1.000	750	4
Forundersøgelser vest	1.000	1.000		-250	1.000	750	4
Budgetkonto - til senere udmøntning	32.005	5.755	-11.939	150	20.066	5.905	
Rådighedsbeløb i alt	107.180	28.568	0	0	107.180	28.568	
Samlet anlægsbevilling	85.163	24.890	11.939	-150	97.102	24.740	

I tilknytning til den samlede indsats med klimatilpasning er der afsat to puljer til projektledelse hhv. målrettet 1) Trafik og byrum og 2) Miljø. Begge puljer blev anlægsbevilliget ved budget 2022, og med denne sag disponeres de afsatte midler i 2022 til projektledelse af klimatilpasning.

Borgmesterpåtegning

Intet at bemærke

Behandling

